

MTI.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I., Fém utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-490

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

mti b e l f ö l d i h i r e k

1963. november 19.

bb 1. házsorok - üzletek, orvosi rendelők, bölcsődék nélkül - széleskörű vizsgálat a hibák mielőbbi kijavítása érdekében

i di/gk-lm sr

1963. november 19.

vi ssz a t é r ő p a n a s z a z u j l a k ó t e l e p e k t a n á c s t a g j a i n a k b e - s z á m o l ó i n é s f o g a d ó ó r á i n , h o g y a z ü z l e t e k , ó v o d á k , i s k o l á k , o r v o s i r e n d e l ő k , g y ó g y s z e r t á r a k é p i t é s e , a z a z a k a p c s o l ó d ó b e r u h á z á s o k ü t e m e n e m t a r t l é p é s t a z u j l a k á s o k á t a d á s á v a l . e z ö s z t ö n ö z t e a k ö z p o n t i n é p i e l l e n ő r z é s i b i z o t t s á g f ő v á r o s i o s z t á l y á t , h o g y - e g y e t é r t é s b e n a f ő v á r o s i t a n á c c s a l - m e g v i z s g á l j a a z u j l a k ó t e l e p e k m a g y a r „ b e t e g s é g e i n e k „ o k a i t , s v a l a m e n n y i é r d e k e l t b e v o n á s á v a l j a v a s l a t o k a t t e g y e n a h i b á k k i j a v i t á s á r a .

e z e k b e n a n a p o k b a n a s z a k s z e r v e z e t e k b u d a p e s t i t a n á c s a é s a b u d a p e s t i n ő t a n á c s a k t i v i s t á i n a k r é s z v é t e l é v e l , s z é l e s k ö r ű k ö z v é l e m é n y k u t a t á s t t a r t a n a k a f ő v á r o s 11 u j l a k ó t e l e p é n . e g y e b e k k ö z ö t t a l á g y m á n y o s i é s a z ü l l ő i u t i u j v á r o s r é s z b e n . m i n d e n h u s z a d i k o t t h o n t u l a j d o n o s á t f e l k é r i k , h o g y v á l a s z o l j o n a n é p i e l l e n ő r ö k k é r d é s e i r e : v a n - e e l e g e n d ő é l e l m i s z e r ű z l e t , b ö l c s ő d e , ó v o d a , i s k o l a , o r v o s i r e n d e l ő , g y ó g y s z e r t á r , j á t s z ó t é r , s t b . , m e g f e l e l ő - e a z ü z l e t e k n y i t v a t a r t á s a , e l é g e d e t t e k - e a k ö z l e k e - d é s s e l , s h a n e m , h o g y a n m ó d o s i t a n á k a m e g l e v ő r e n d e t ? a k ö z v é l e m é n y k u t a t á s t a p a s z t a l a t a i t e l ő s z ö r a k e r ű l e t i n é p i e l l e n ő r z é s i b i z o t t s á g o k n á l ö s s z e g e z i k , m a j d n o v e m b e r 25 é s d e c e m b e r 7 k ö z ö t t a t á r s a d a l m i s z e r v e k , a l a k o s s á g é s a n é p i e l l e n ő r ö k k é p v i s e l ő i - n e k b e v o n á s á v a l f ő v á r o s s z e r t e a n k é t o k o n v i t a t j á k m e g a h e l y z e t e t . e z u t á n , d e c e m b e r 9 é s 1964 j a n u á r 6 k ö z ö t t é r k e z n e k e l a h e l y s z i n i v i z s g á l a t o k h o z .

a n é p i e l l e n ő r ö k f e l k e r e s i k m a j d a f ő v á r o s i b e r u h á z ó v á l l a l a t i l l e t é k e s v e z e t ő m é r n ö k s é g e i t , a k e r ű l e t i t a n á c s o k é p i - t é s i é s k ö z l e k e d é s i , k e r e s k e d e l m i , i p a r i , o k t a t á s i é s e g é s z s é g - h u g y i o s z t á l y a i t , a k ö z é r t é s a v e n d é g l á t ó i p a r i v á l l a l a t k e r ű l e t i k ö z p o n t j a i t . h a a h e l y s z i n i t a p a s z t a l a t o k s z ű k s é g e s s é t e s z i k , m e g - v i z s g á l j á k a t i p u s t e r v e z ő i n t é z e t , a l a k ó é p ű l e t t e r v e z ő v á l l a l a t , a z á l t a l á n o s é p ű l e t t e r v e z ő v á l l a l a t , a k ö z é p ű l e t t e r v e z ő v á l l a l a t , é s a b u d a p e s t i v á r o s é p i t é s i t e r v e z ő v á l l a l a t t e v é k e n y s é g e n e k e g y e s t e r ű l e t e i t i s . a k a p c s o l ó d ó b e r u h á z á s o k v a l a m e n n y i f a j t á j á r a k i t é r n e k , s ö t é v , a z 1958 é s 1963 k ö z ö t t i i d ő s z a k t a p a s z t a l a t a i r a a l a p o z z á k m a j d m e g á l l a p i t á s a i k a t . e g y e b e k k ö z ö t t f e l e l e t e t k e r e s n e k a r r a a k é r d é s r e , h o g y a b e r u h á z á s o k m e g v a l ó s i t á s á b a n é r d e k e l t s z e r v e k , h o g y a n b i z t o s i t j á k a z e l ő k é s z i t é s é s a l e b o n y o l i t á s t e r v s z e r ű s é g é t .

a t a p a s z t a l a t o k a l a p j á n e l k é s z i t i k j a v a s l a t a i k a t , a m e l y e k e t a z i l l e t é k e s e k e l é t e r j e s z t e n e k . / m t i /

bb 2. gondosan előkészítik a tanácsok a jövő évi építkezéseket

i ni/tm z szb zs

1963. november 19.

a budapesti kerületi tanácsok 1964-ben többszáz millió forint értékű beruházást, felújítást, korszerűsítést valósítanak meg. a munkák zavartalan lebonyolítására már most megkezdtek az előkészületeket.

a 6. kerületben például 40 személyes bölcsőde építése, a kerületi tüdőszűrő-állomás kialakítása, a dunabogdányi gyermeküdülő bővítése és a hárshegyi uttorótábor nagyarányú korszerűsítése szerepel a programban. a tervezéssel, műszaki előkészítéssel foglalkozó tanácsai dolgozók számára külön tanfolyamot szerveztek, ahol a beruházási kódex alapján alaposan elsajátíthatják a tenni-valókat. a gondos előkészítés eredményeként egyébként a kerületben - most először - december 31-ig valamennyi jövő évre előirányzott építkezés tervdokumentációja elkészül.

a 11. kerületben az idén mintegy 70 olyan építkezést kezdtek el, vagy fejeztek be, amelynek értéke meghaladja az egymillió forintot. az előzetes programok szerint 1964-ben szinte a kerület valamennyi utcájára jut egy-egy kisebb-nagyobb építkezés, beruházás. a feladatok összehangolása, a tervszerű munka érdekében a tanács építési és közlekedési osztálya elhatározta: az ipari és kereskedelmi szakemberekkel együtt jóval az építkezések megkezdése előtt pontosan meghatározzák, hol szükséges a szolgáltató, kereskedelmi, vagy vendéglátóipari hálózat bővítése, napi-rendre tűzték a mórlicz zsigmond körtér közlekedésének átrendezését, „egyszerűsítését”, is. a tanács az erre vonatkozó terveket már szintén megrendelte a tervező irodától. /mti/

--

bb 3. öt világrész madárvilágát bemutató vándorkiállítás a fővárosi művelődési házakban

i ol szb fm

1963. november 19.

a természettudományi múzeum a közeljövőben több fővárosi művelődési házban és klubban vándorkiállításon mutatja be madártani gyűjteményének legérdekesebb darabjait. öt világrész madárvilágának jellegzetes kitömött példányait szemlélteti a kiállítás, amelyet elsőnek a 9. kerületi uttoróházban nyitnak meg. /mti/

--
- 2 -

ME

bb 4. az olcsó könyvtár sorozat új kötetei

i bi/gk szb fm

1963. november 19.

a szépirodalmi könyvkiadó ez évben még hat újabb kötet megjelenését tervezi a népszerű olcsó könyvtár sorozatban. kaffka mar- git: hangyaboly című regénye egy apácázárda leánynevelő intézeté- nek életét mutatja be a századforduló idejéből. ugyanakkor lelep- a zárda falain kívül élő egész „ájtatos”, úri társadalom vak- ságot és elmaradottságát is.

tömörkény istván: a házasság első éve című művének megjelen- tetésével a szeged környéki tanyavilág népelete nagy krónikásá- nak legkitűnőbb írásait juttatja el a kiadó az olcsó könyvtár ol- vasóihoz.

megjelenik a sorozatban csingiz ajtmatov lenin-díjas fiatal kirgiz író dzsamila szerelme című elbeszélés-gyűjteménye. a címadó elbeszélés, amelyet francia nyelvre is lefordítottak. louis aragon szerint a század legszebb szerelmi története. a kötet másik nagylelegzetű elbeszélése, a „szemtől szembe”, egy katonaszöke- vény és családja tragédiájának története.

martti larni: a negyedik csigolya című műve egy csodadoktor- nak felcsapott kivándorolt finn újságíró amerikai pályafutásá- nak szatirája.

walter scott: a talizmán című regénye orosz-lánszivi richárd táborában, a keresztes hadjáratok idejében játszódik. a szórakoz- tató cselekmény tükrében az író megmutatja a keresztes hadjáratok igazi arculatát, a főpapok és a főnemesek zsákmányéhségét is.

theodor storm: erdei tó című kötete a 19. századbeli német író három kisregényét köti csokorba. /mti/

--

bb 5. felszabadulási fotó- és filmpályázat angyalföldön

i áe/lk szb fm

1963. november 19.

hazánk felszabadulásának 19. évfordulója tiszteletére az angyalföldi fotó- és filmklub pályázatot hirdetett. a pályázaton résztvehet minden 13. kerületben lakó amatőr fényképész vagy fil- mes egyéni alkotásaival, illetve az üzemi, iskolai szakköri kol- lektívák közös műveikkel. a beküldött fényképeket és filmeket a népművelési intézet, valamint a magyar fotó- és filmszakma kép- viselőiből alakult bizottság bírálja, és a legjobbakat a 13. ke- rületi hazafias népfőnt és a kerületi tanács művelődésügyi osz- tálya értékes díjakkal jutalmazza. a pályaműveket az angyalföldi józsef attila művelődési ház megvásárolja és azokból vándorkiállí- tást állít össze, amelyet első alkalommal hazánk felszabadulásá- nak 19. évfordulóján mutatnak be. a pályaművek beküldési határ- ideje 1964. február 15. /mti/

--
- 3 -

ME

bb. 6. négy film előkészületei a hunniában

1/s/gk/rj fm

1963. november 19.

a hunnia filmstúdióban négy új film előkészületein dolgoznak. november utolsó napjaiban báb frigyos rendező irányításával megkezdődnek „a pénzcsináló”, felvételei. a film forgatókönyvét tolnai lajos írásainak felhasználásával bencsik imre írta. a múlt század végén játszódó szatirikus történet egy sokgyermekes szegény tisztviselőről szól, aki páratlan rajztudásával bankjegyek hamisításába kezd. a gazdagnak vélt szegény tisztviselő alakját feleki kamill formálja meg. feleségét békés itala, anyósát pedig gobbi hilda alakítja. az operatőr forgách ottó. a film legtöbb felvételét a hunnia filmstúdió műterméiben készítik.

előreláthatólag decemberben kezdik meg a „már nem olyan időkét élünk”, című mai tárgyú film forgatását. a forgatókönyvet kállai istván írta, a rendező pedig marton endre, a nemzeti színház rendezője, a film két férfi főszerepét gábor miklós és sinkovits imre alakítja. a többi szerepet még nem osztották ki.

révész györgy rendező készít filmet boldizsár iván háboruellenes „igen” című forgatókönyvből. a történet egy férfi életútját mondja el, - aki 1944-ben elvesztette feleségét, - s feleleveníti a háború borzalmas napjait. a felvételeket a tervek szerint még az idén megkezdik.

egy várostervező mérnök lesz a főhőse kovács andrás rendező „érvényesülés”, című filmjének. /mti/

--

bb. 7. csipkebogyó-tej az ovodásoknak, meleg írólevés a nehéz testi munkásoknak - kísérletek zöldség-és tej-alapanyagú ivólevelek gyártására

1/ie/rj ká

1963. november 19.

az üdítő italok választéka, jóllehet az utóbbi években némileg bővült, még mindig igen szűkös: a néhány ismert gyümölcslelén kívül csak paradicsom-ivólevet gyártanak. pedig sok más zöldségféléből, s a tejipari melléktermékekből is nagy tápértékű és igen ízletes ivólevelek készíthetők. ezt bizonyítják a budapesti műszaki egyetem élelmiszerkémiail tanszékének most befejezett széleskörű kísérletei.

az zöldségfélékből hat „koktél-sorozat”, állítottak össze. alapanyagként paradicsomot, céklát, savanyukáposztát, spenótot zelleret és zöldbabot használtak, s ezeket citrommal, cukorral, különböző fűszerekkel, esetleg gyümölcscsel izesítették. az alapanyagok és az izesítők kombinálásával több mint százféle ital- mintát készítettek. ezek közül illetékes szakemberek bizottsága a 18 legjobbat nagyüzemi gyártásra alkalmasnak minősítette.

/folyt.köv./

8.20/-n

825 2. rész

-4-

bb. 7. / csipkebogyó-tej.....1. folyt./rj

tejből, iróból vagy édessavóból a kiegészítőként, izesítőként hozzáadagolt gyümölcs, zöldségféle vagy egyéb élelmiszer jellege szerint 28 féle italt terveztek. a zsűri a meleg írólevest ítélte a legjobbnak, amely nagy fehérje-, cukor- és ásványi anyag-tartalma révén nehéz fizikai munkát végzők kiváló védőitala lehet. a második helyezést a vitapric-kal, tormával, citrommal izesített, ugyan-csak iróalapanyagú ivólé, a harmadikat a savó-limonádé kapta.

a tejből és tejtermékekből készült ivóleveket a kikísérletezők ugynevezett cél-üdítőitaloknak szánják. ennek megfelelően megállapították, hogy kalória- és vitamintartalmuk, illetve izük alapján az egyes készítmények milyen kor- és foglalkozási csoportok számára a legalkalmasabbak. így például az óvodáskorúaknak az alma-, sárgarépa- és csipkebogyó-tejet, a serdülő korúaknak a munadulatejet és a méz-savót ajánlják. a főiskolások életkorának és tevékenységének a tea-tej és a csipkebogyó-savó felel meg a legjobban, a közep-nehéz munkát végzők „javasolt itala”, pedig a sóska- és spenót-iró. /mti/

--

bb. 8. megkezdtek a párizsi áruház Lotz és fesztly falkepeinek restaurálását

1/sb/tm/rj ki

1963. november 19.

a csaknem 80 éves párizsi áruház épületének átalakítását és korszerűsítését rövidesen befejezik az építők. ezért most már sor kerülhetett az első emeleti díszterem híres Lotz és fesztly falkepeinek restaurálására is. a képzőművészeti alap megbízásából prudzik józsef vezetésével hattagu festőművész brigád „gyógyítja be”, a képek sebeit.

a restaurátorok korszerű módszerrel, műanyaggal tartósítják a porladó gipszalapot és visszarakasztják a meglazult festékréteget is. sok gondot okoz azonban a hiányzó képrészletek helyreállítása, mert már nem gyártanak olyan festékeket, amilyenekkel Lotz és fesztly dolgozott. ezért részletes vizsgálatok alapján választották ki az új festékekből azokat, amelyeknek optikai hatása és színárnyalata megegyezik a régivel. a restaurátoroknak összesen 224 négyzetméter falfestményt és neoreneszansz stílusú ornamentális díszet kell helyreállítani. a terem ékességeinek kijavításában a budapesti szakipari vállalat aranyozói és iparművészeti is segítenek. a restaurátorok és a vállalat dolgozói december végére fejezik be a munkát, amelynek eredményeként előreláthatóan 80-100 évig nem lesz szükség újabb restaurálásra. /mti/

--

8.28/-n

-5-

845 2. rész

bb 9. hogyan hat a naptevékenység a földi időjárásra? - dr. béll béla a nyugodt nap évének légkör-fizikai kutatásairól

1 tz/gk vm ki

1963. november 19.

az uránia bemutató csillagvizsgálóban dr. béll béla kandidátus, az országos meteorológiai intézet pestlőrinci obszervatóriumának vezetője előadást tartott arról, milyen kérdésekre igyekeznek választ kapni a kutatók a naptevékenység és a légköri jelenségek összefüggéseivel kapcsolatban az 1964. január 1-től 1965. december 31-ig tartó nyugodt nap évében.

elmondotta többek között, hogy már az 1957. július 1. és 1958. december 31. között rendezett nemzetközi geofizikai évben is óriási adathalmazt gyűjtöttek össze a légkör fizikájával kapcsolatos megfigyelésekből, mégpedig előre nem is remélt szerencsés körülmények között. utólag ugyanis kiderült, hogy éppen erre az időszakra esett az utolsó két évszázad legerősebb naptevékenysége. azóta a nap egyre inkább „megnyugszik”, s a minimumot éppen a most következő nemzetközi együttműködés idején kell elérnie. a maximumban, illetve a minimumban gyűjtött adatok összevetése most újabb ismereteket adhat a föld levegőtengerének „életét”, szabályozó fizikai törvényekről.

az egyik legfontosabb kérdés, hogy a napból, illetve általában a kozmoszból eredő hatások hogyan érvényesülnek a légkör alsó rétegeiben. logikusnak látszik ugyanis a feltételezés, hogy a napkitörések sűrűsödésével rendkívüli időjárási eseményeknek kell együttjárniuk. ennek azonban ellentmond az, hogy a maximum évében Európában egyáltalán nem volt szélsőséges időjárás, tavaly viszont a már erősen gyengült naptevékenység idején tört ránk a rendkívüli tél és lettek szokatlanul gyakoriak és hevesek a tornádók, a hurrikánok stb.

erre az ellentmondásra a tudomány ma még nem képes magyarázatot adni. csupán elképzelések vannak. ezek szerint a föld légköre két nagy rétegre különül szét. a külső hatások a 30 kilométernél magasabban elhelyezkedő felső rétegben jól érvényesülnek - például az ionoszféra, az ózonréteg, a sarki fény, az éjszakai világító felhők és a mágneses viharok létrehozásában - de az alsó 30 kilométeres rétegre közvetlenül már nincs jelentős befolyásuk. sőt még közvetve is legfeljebb úgy, hogy az alsó, sűrűbb légrétegek állandó mozgásában rejlő energiák „munkáját”, a felső légkörből érkező impulzusok megzavarják. ennek a következménye azután mulik, miképpen „talál bele”, a felső rétegből érkezett energiamegnyomás az alsó réteg „göpezetébe”, és ettől függően akár még tovább élnékitheti, akár elcsendesítheti a légköri mozgásokat.

/folyt.köv./

8.33/-n

-6-

9-2. oldal

/bb 9. hogyan.....1.folyt./vm

a nyugodt nap évének kutatásaitól a szakemberek olyan adatokat remélnek, amelyekkel ebben a tekintetben is közelebb juthatunk az okok és okozatok jobb megismeréséhez - mondotta dr. béll béla. a prognózisok megbízhatóságának növekedése terén csodákat természetesen nem várhatunk, de a légkör fizikájának sok ma még tisztázatlan kérdésére kaphatunk választ./mti/

bb 10. jövőre megkezdik a székesfehérvári alumínium hengermű építését - a szovjetunió szállítja a technológiai berendezéseket - egymillió forintos beruházási előirányzat - magyar és szovjet tervezők sikeres konzultációja moszkvában

1 szf/hné vm ki

1963. november 19.

a hazai könnyűfémipar tervszerűen készül arra az időre, amikor majd a magyar-szovjet alumíniumegyezmény értelmében a szovjetunióba kiszállított évi 330.000 tonna timföld ellenében 1967-től fokozatosan 165.000 tonna nyersalumíniumot kap feldolgozásra minden esztendőben. a felkészülés egyik fontos részeként teljes erővel megkezdődtek a székesfehérváron felépítendő szélesszalag alumínium hengermű beruházásának előkészítő munkái.

a generál-tervezéssel megbízott alumíniumipari tervező intézet szakemberei november közepén konzultációt tartottak moszkvában a szovjet társtervező vállalatok szakértőivel. a tanácskozás budapestre visszaérkezett résztvevői arról számoltak be, hogy a konzultáció igen eredményes volt. a magyar tervezők minden szükséges felvilágosítást, adatot, tanácsot megkaptak munkájukhoz a szovjet szakértőktől. ezeknek birtokában most már hozzáfognak az alumínium hengermű beruházási programjának kidolgozásához. a program 1964 első felében készül el és még ugyanabban az évben felvonulnak a kivitelező vállalatok az építési munkákhoz. a tervezésben az iparterv és a mélyépterv is közreműködik.

a széles szalag hengermű a székesfehérvári könnyűfémű, önálló gyáregységeként, a jelenlegi présmű mellett épül fel. több mint fél kilométer, pontosan 570 méter hosszú, 79 méter széles csarnokot emelnek, ebben helyezik el a nagyméretű technológiai berendezéseket, amelyeknek jelentős részét - akár csak annakidején a présműét - a szovjetunió szállítja, a két ország közötti műszaki segítségnyújtási egyezmény értelmében. eszerint egy 2000 milliméter széles meleg kvartó hengerállványból, ami azt jelenti, hogy négy hengeren bocsátják át az alumíniumszalagot/ két, ugyancsak 2000 milliméteres hideg kvartóállványból, egy 2000 milliméteres hideg simító duo állványból, végül egy 1200 milliméteres hideg hengerállványból áll majd a műhengertő berendezése.
/folyt.köv./

8.44/-n

-7-

904 2. oldal

/bb 10. jövőre.....1.folyt./vm

a hengereket 29 különféle rendeltetésű kemence, előmelegítő, előlágító, nemesítő stb. szolgálja ki. a kemencéket magyar vállalatok gyártják. magyar gyártmányúak lesznek az öntődei berendezések is. a szalagvágó, a szélező, a simitó és a kikészítő gépsorokat a szovjetunió szállítja.

a hengermű tetemesen megnöveli majd a székesfehérvári könnyűfém-mű energiaigényét, ezért kazánházát jelentősen bővítik. terjedelmes ut-és vasúthálózatot építenek az új gyárhoz. tágas igazgatási épületeket is beillesztenek a beruházási programba, nagy laboratóriummal és szociális létesítményekkel együtt. a hengermű dolgozói részére szakszervezeti lakótelepet és hétmeletes munkásszállót építenek. a költségelőirányzatot körülbelül egymilliárd forintba tervezik. a tekintélyes összeget 5-6 év alatt ruházzák be. a kivitelezés jövő évi elkezdése után az építési munkák zömét 1966-1967-re befejezik, mert erre az időre várják a szovjet gépek érkezését. a gépek szerelését 1968-1969-ben fejezik be, s ezekben az években az alumínium szélezhengerművet fokozatosan üzembehelyezik. teljes kapacitására várhatólag 1972-ig fut fel./mti/

-. -

bb 11. megkezdődött az élővad-export

vid j vm ká

1963. november 19.

a magyar élővad keresett árucikk a nyugati országokban. exportját a magyar vadkereskedelmi vállalat soproni telepe bonyolítja le, ahová naponként érkeznek az ország minden részéből a vadszállítmányok. a tél folyamán 50.000 nyulat, 30.000, foglyot és 30.000 fácánt fognak be hálóval. ezek többsége franciaországba és olaszországba kerül, de vérfrissítés céljából nyugat-németországba és svájcba is szállítanak foglyot és fácánt. az első szállítmány ezer fácánnal már utnak is indult./mti/

-. -

bb 15. idegenforgalmi látványosság lesz a vörösmarty-család egykori velencei prэшháza

vid vm tné vm fm

1963. november 19.

a velencei tó északi partján, a meleg-hegyen áll a vörösmarty-család egykori prэшháza. a fejeér megyei tanács, az országos idegenforgalmi tanáccsal közösen a jövő évben újjáépítteti és idegenforgalmi látványossággá teszi az épületet./mti/

-. -

8.49/-n

-8-

912 L. L. L.

bb.12. a legfelsőbb bíróság súlyosította egy szurkáló bűntetését

i bc/tm n zs

1963. november 19.

hochstein ferenc segéd munkás és barátja, duli miklós gépkocsivezető február 7-én este miután ismerőseikkel több szórakozóhelyen jártak, betértek a 13. kerületi béke uti halászcserébe. az egyik vendég, györe lászló betanított munkás italtalanul kötekedni kezdett duli miklóssal. a vendéglő alkalmazottainak felszólítása, hogy hagyja el a helyiséget, nem használt, ezért hochstein és duli segítségével - kitudszkolták györét a cseréből. az eltávolított vendég többször visszament a helyiségbe, tovább kötekedett. györe és duli között a szóváltás végül dulakodássá fajult. hochstein ferenc összeszurkálta majd duli miklós is megszurta györe lászlót. az ittas ember összeesett, a két szurkáló elmenekült. györe olyan súlyosan megsérült, hogy a kórházba szállítás után mellkasi és hasműtétnek kellett alávetni.

az ügy fellebbezés folytán a legfelsőbb bíróság elé került. a legfelsőbb bíróság hochstein ferencet emberölés büntetékébe kísérletében mondta ki bűnösnek. figyelemmel a bűncselekmény súlyosságára és büntetett előéletére, két évvel súlyosította az első fokozat bíróság ítéletét: hatévi szabadságvesztésre ítélte. duli miklóssal szemben jóváhagyta az első fokozat kiszabott három évi és hat hónapi szabadságvesztés büntetést./mti/

-. -

bb.13. táncdráma- és folklór-bemutatókra készül a pécsi mecsek együttes

vid/fm /tné n fm

1963. november 19.

a 80 taggal, három csoporttal működő pécsi mecsek együttes tánc-dráma és folklór-bemutatókra készül.

a dráma bemutató műsorában kiñcses: kádár kata című feldolgozását, bartók: szabadban című ciklusára komponált táncjátékot és egy napjainkban játszódó modern táncdrámát visznek színre. a bartók zenére készülő táncjáték forgatókönyvét pákolitz istván józsef attila-dija költő írja.

a második bemutató népi táncjátékokat köt csokorba. a nyáron gyűjtött, hosszuhetényi táncokból szvitet állítanak össze, „évszakok” címmel pedig négy tételben folklórisztikus elemekből összeállított táncot mutatnak be. decsi hagyományok alapján „szőlőérés” címmel vidám táncjáték, somogy megyei táncok alapján a summások életét bemutató tánckompozíció is szerepel a műsorban.

a pécsi mecsek együttes ebben az évben baranyában és más megyében 25 alkalommal lép a közönség elé a jelenleg repertoáron tartott 15 számával. ebben a művelődési évadban is sor kerül külföldi vendégszereplésekre, köztük a tervek szerint szovjetunióbeli fellépésre is./mti/

-. -

9.03/-n

-9-

912 L. L. L.

bb 14. jobb csomagolás - nagyobb export

vid te vm szf

1963. november 19.

a mosonmagyaróvári kötöttáru-gyárban naponta körülbelül 60.000 kötött alsóneműt és atlétatrikót készítenek, több mint a felét külföldre szállítják, a nemrég felépített harmadik konfekcionáló üzemszobában kizárólag exportra dolgoznak.

az export növelésének lehetőségéről hasznos tapasztalatokat szerzett horváth ottó az üzem gyártásvezetője, aki most érkezett vissza 8 napos hollandiai tanulmányútról. megállapította, hogy a hollandiába irányuló exportot a mostaninak kétszeresére lehetne emelni, ennek előfeltétele azonban a korszerű csomagolás, nyugaton ragaszkodnak ahhoz, hogy minden darab kötöttáru színesnyomású polietilén tasakban kerüljön forgalomba, a tetszetős csomagolás iránt támasztott követelményt a mosonmagyaróvári kötöttáru-gyárban is felismerték és amíg 1962-ben 400.000 polietilén tasakot használtak fel, addig ez a mennyiség 1963-ban egymillióra emelkedett, az ozalid vállalat azonban, amely a műanyagtasakokat készíti, csak színesnyomás nélküli, sima csomagoló anyagot tud szállítani.

a mosonmagyaróvári kötöttáru-gyár a korszerű csomagolásról most a külkereskedelmi vállalattal folytat tárgyalást, egyidejűleg megkezdtek a hollandiának szánt új árucikkek mintázását./mti/

- . -

bb 16. január elsőjén indul a munka a ganz-mávag zalaegerszegi üzemében

vid te vm szf

1963. november 19.

a ganz-mávag fióküzemet rendez be zalaegerszegen, olyan módon, hogy átveszi a jelenlegi gép-és vegyipari vállalatot, s korszerű üzemébe fejleszti. az üzem január első munkanapján megkezdte a termelést, mint a budapesti nagy gyár telepe. az új termékek előállításához szükséges gépek egy része már megérkezett zalaegerszegre és megkezdtek szerelésüket.

jövőre mintegy kilenc és félmillió forintos beruházással fejleszti a zalaegerszegi telephelyet, 1965 végéig pedig másfélszerre növelik a szakmunkáslétszámot, jelenleg alig 300 dolgozója van a vállalatnak.

a ganz-mávag zalaegerszegi telepe jó munkaalkalmat ad a város és a környék azon dolgozóinak, akik jelenleg családjuktól távol, más megyékben és a fővárosi üzemekben dolgoznak./mti/

- . -

g. 101/-n

-10-

914 Zseli

bb 17. 900 darabból álló gyűjtemény italosüveg-cimkékből

vid fm/tné vm fm

1963. november 19.

érdekes gyűjteménye van szalai istvánnak, a sopronhorpácsi növénynevelési és növénytermesztési kutató intézet dolgozójának. boros, sörös és pálinkás üvegek cimkéiből néhány év alatt 900-at gyűjtött. borosüveg cimkéi között a világ minden részéből található nevezetes márkák./mti/

- . -

bb 18. mestermunkának is beillenek a szombathelyi „tanuloházak”,

vid te vm szf

1963. november 19.

a szombathelyi északnyugati részén épülő új városrészben, a derkovits lakótelepen az első száz lakásos épület pincézésénél tartanak az építők. még ebben a hónapban megkezdik a ház összeszerelését előregyártott elemekből. az elemeket a város egyik volt téglagyárában készítik.

a munkások előzőleg megtanulták az új, korszerű építési formát, a „tanuloházaknak”, kijelölt éven gyula téri épületeknél. az itt összeszerelt házak azt bizonyítják, hogy nemcsak sikerült el-sajátítaniuk a házszereles tudnivalóit, hanem már az első épületek mestermunkának is beillenek. jövőre további 80 lakás építését kezdik el előregyártott elemekből, majd pár év alatt több mint 3000 lakást és több középületet létesítenek a derkovits lakótelepen./mti/

- . -

bb 19. könyvritkaságok kiállítása szombathelyen

vid fm/tné vm fm

1963. november 19.

a szombathelyi berzsenyi daniel könyvtár kiállítást rendezett könyvritkaságaiból. „az ékirástól a nemzeti könyvtárig”, című kiállítás bemutatja az írás, a nyomdászat kialakulását és fejlődését, a könyv létrejöttének útját. írástörténeti dokumentumok, nyomtatványok, régi könyvek, kéziratok szemléltetik a fejlődést.

a kiállítás egyik érdekessége az 1551-ben wittenbergben megjelent latin nyelvű naptár, amelynek üres lapjaira a zrinylekkel és frangepánokkal rokon bánffy-család tagjai a házi eseményeket jegyezték fel. később a nagyattaki luthár minál, 1660 körül pedig mogosich mátyás légrádi plébános hitvitázó glosszáival gazdagodott a kalendárium./mti/

- . -

g. 15/-n

-11-

915 Zseli
gwt

bb.20. iskolák, abc áruház, diákotthon és fedettuszoda épül
jövőre szolnokon

vid/te n ki

1963. november 19.

jövőre szolnok kialakuló új, korszerű lakótelepein újabb 224 állami lakás készül el és hozzáküzdenek áruház valamint üzlet-helyiségek építéséhez. a ságvári köruton élelmiszerüzlet, husbolt, tejivó, önkiszolgáló falatozó, kozmetikai szalon nyílik. a vörös csillag-úti nagy lakótelepen abc áruházat hoznak tető alá. hetvenöt személyes ovodát, 60 személyes bölcsődét, 16 tantermes korszerű általános iskolát építenek. a zagyvaparti városrészen kap majd helyet egy 24 tantermes iskola, a tiszta partján pedig 12 tantermes szakközépiskola építéséhez látnak hozzá. a közgazdasági-technikum szomszédságában 150 személyt befogadó diákotthon készül el. jövőre megkezdik a fedettuszoda építését. a lakóházak és közintézmények építésével párhuzamosan fejlesztik a város közműhálózatát: folytatják a vízmű rekonstrukcióját, megépítik a 2. számú gázfogadó állomást. újabb hét utca lakóházait kapcsolják be a gázszolgáltatásba, bővítik, korszerűsítik a csatornahálózatot./mti

..-

bb.21. terven felül tizenegy termelőszövetkezetet villamosítanak az idén borsod megyében

vid/te n szf

1963. november 19.

az északmagyarországi áramszolgáltató vállalat az idén hatvan-
hat termelőszövetkezet villamosítását irányozta elő borsod megyé-
ben. az éveleji kedvezőtlen időjárás miatt ugyan elmaradtak a munká-
val, de jól átgondolt intézkedésekkel az éveleji elmaradást már
teljesen pótolták, sőt előnyt is szereztek. ötvenöt termelő-
szövetkezetet villamosítottak eddig. ebben a hónapban a többit is
befejezik.

az egyhónapos időnyereséget arra használják fel, hogy terven
felül további tizenegy termelőszövetkezetbe juttatják el az év
végéig a villanyt./mti/

..-

bb.22. „a szocialista munka műhelye”, címert dolgoznak a csesztregi
gépállomás és az andráshidai állami gazdaság gépműhelyének
brigádjai

vid/j n ká

1963. november 19.

zala megye több mezőgazdasági üzemében megteremtették a
feltételeit a szocialista munkaverseny magasabb formáinak.
a gépállomásokon, az állami és erdőgazdaságokban több mint 50
brigád versenyez a szocialista brigád cím elnyeréséért. a megye
két mezőgazdasági üzemében, a csesztregi gépállomáson és az andrás-
hidai állami gazdaságban a gépműhely szocialista brigádjai már
magasabb szintet, a szocialista munka műhelye cím elérését tüzték
ki célul./mti/

..-

9.30 rj

- 12 -

1025 Zelen

bb 23. 15.000 látogató a szombathelyi derkovits művelődési otthon
klubjaiban

i vid fm vm fm

1963. november 19.

a szombathelyi derkovits gyula művelődési otthonban öt klub
működik, amelyeket rendszeresen felkeresnek a szocialista brigáda-
gok, a munkásmozgalom veteránjai, a műszakiak, a fiatalok, a fo-
tósok, a napokban köszöntötték és ajándékkal lepték meg az idei
tizenötödik klublátogatót./mti/

..-

bb 24. szocialista brigád „pótmama”, szolgálat a pápai textilgyár
napközi otthonában

vid fm/tné vm fm

1963. november 19.

a pápai textilgyár napközi otthonában 120 kis lakó üdvözli
naponta a leggyakoribb látogatókat: végh lajosnét és az általa
vezetett szocialista brigád hét tagját. a textil munkások látják
el a napköziotthon „pótmama”,- szolgálatát. rendbentartják és
időnként felújítják a napközi ruhatárát. a napközis fiúk pedig
asbóth lászló szocialista brigádjának tagjaival barátkoznak. a
szerszámkészítő csoport munkásai szabad idejükből a kicsinyeknek is
szakítanak: időnként megjavítják a játékokat, vagy újakat készítenek
a gyerekeknek.

a kicsinyek nemrég műsoros délutánnal kedveskedtek a két
szocialista brigád tagjainak./mti/

..-

bb 25. tanácsi kezelésbe adják át az új jászszági körgátakat

vid lk vm szf

1963. november 19.

a középtiszavidéki vízügyi igazgatóság jászódsán és jánoshi-
dán, ahol a tavasszal a legnagyobb kárt okozta a zagyva és a tarna
hirtelen áradása, körgátakat építtetett. a két körtöltéshez több
mint százezer köbméter földet használtak fel. tarnaszadánynál a
tarna és a tarnóca között tízezer köbméter földből emeltek kereszt-
gátat a víz útjába. a vízügyi igazgatóság úgy határozott, a helyi
árvédelmet szolgáló gátakat a tanácsok kezelésébe adja át. az ille-
tékes községi tanácsok vezetőivel rövidesen megtartják a gátsemlét
és megfelelő szaktanácsot adnak a gátak karbantartásához, rendszeres
felügyeletéhez./mti/

..-

9.35/-n

-13-

1028 Zelen

bb.26. építkeznek, jobban ruházkodnak, háztartási gépeket vásárolnak a vasi tsz tagok - jelentősen emelkedett a falusi földművelésszövetkezeti boltok forgalma

vid j vm ká

1963. november 19.

vas megyében a termelőség szövetkezetek erősödésével párhuzamosan növekszik a közös gazdaságokban dolgozó családok jövedelme. az idén már a megye legtöbb szövetkezetében havonta fizettek a tagoknak előleget a teljesített munkaegységek után. a nagyobb jövedelem lemérhető a falusi földművelésszövetkezetek forgalmának jelentős emelkedésén is. a megye földművelésszövetkezeteiben az első háromnegyed évben 433 mosógéppel, 93 elektromos hűtőszekrényvel, 264 motorkerékpárral, 159 televízióval, 722 tüzhellyel, kályhával, 32 porszívógéppel vásároltak többet a falusiak, mint a múlt év hasonló időszakban. butorból ugyancsak ebben az időszakban 18 millió forinttal, ruhaneműkből 8 millió forinttal fogyott több, mint tavaly. sok szövetkezeti gazdag építkezik, az építőanyag-eladás 23 százalékkal emelkedett./mti/

- . -

bb.27. növelik az öntözőcső gyártást szekszárdon

vid lk vm szf

1963. november 19.

az ország nagyüzemi gazdaságait, termelőség szövetkezeteit a mintegy 300 betanított és 200 szakmunkást foglalkoztató tolna megyei mezőgazdasági gépjavitó vállalat látja el acél öntözőcsövekkel és szórófejes öntözőberendezésekkel, az agroker közvetítésével. az év végéig az eredetileg tervezettnél 90 ezerrel többet, összesen 800 ezer folyóméter öntözőcsövet és 30 ezer különféle szórófejet készítenek a szekszárdi üzemben. jövőre ennél is több: 45 ezer szórófej és 1 millió folyóméternyi acélöntözőcső gyártását tervezik, a növekedő gyártáshoz korszerű félautomata vonalhegesztő gépeket szerez be a vállalat. ötmillió forint beruházással megkezdték új irodaház, raktár és trafóház építését is.

az idén eddig 653 ezer folyóméternyi öntözőcsövet és 23 ezer szórófejet készítettek el. a munkát azonban nehezíti a szekszárdiakkal együttműködő mosonmagyaróvári mezőgazdasági gépgyár elmaradása. mosonmagyaróvárról legkevesebb háromezer gyorskapcsolót kellett volna már folyamatosan szekszárdra küldeni, de még nem szállították./mti/

- . -

-14-

9.41/-n

1032 Lulu

bb.28. több mint kétszázhuszezer kötet a miskolci egyetemi könyvtárban

vid/te n sz f

1963. november 19.

a miskolci nehézipari műszaki egyetem könyvtárának állománya az utóbbi években szépen gyarapodott. idekerült nemrégiben sopronból a korábbi selmecebányai bányászati akadémia európai viszonylatban is nagyértékű, több ezer kötetből álló könyvtára. sok az új beszerzésű könyv is. az idén például 1,200.000 forint értékben 11.000 kötetet, továbbá mintegy 2.400 folyóiratot vásároltak. több mint 220.000 kötetes könyvállományával ma már az ország három legnagyobb műszaki könyvtára közé sorakozott fel a miskolci egyetemi könyvtár.

évről-évre szaporodik az olvasók száma is. ebben az évben csupán a központi könyvtárból havonként 10.000-11.000 kötetet kölcsönöztek az egyetem hallgatói, tanárai. a könyvtár dolgozói értékesen támogatják az üzemek, szakemberek kutató, fejlesztő munkáját. az idén több mint ezer esetben adtak fordítást, szakirodalmat a hozzájuk fordulóknak. tovább szélesedett a könyvtár cserekapcsolata a különböző külföldi tudományos intézményekkel. az egyetem kiadványait negyven ország 240 egyetemének, tudományos intézetének küldik meg. csereviszonyban vannak például spanyol, újzealandi, indonéziai, tanganyikai, indiai egyetemekkel és más tudományos intézményekkel. gyakran váltanak levelet az egyesült államok elnökeinek felügyelete alá tartozó kongresszusi könyvtárral is./mti/

- . -

bb.29. 100 vagon burgonya prémiumként

vid/j n ká

1963. november 19.

szabolcs-szatmár megye egyik legnagyobb burgonyatermelő nagyüzemében, a nagyecsed-i rákóczi tsz-ben kimagasló eredményeket értek el az idén. bár termelési tervükben eredetileg is magas, 90 mázsás holdankénti hozam szerepelt, ezt az előirányzatot jóval túlszárnyalták, és az összes területre számítva holdanként 110-120 mázsa burgonyát takarítottak be.

valóságos prizmafalut építettek a mérk és nagyecsed között határrészen, s csupán vetőmag céljára több mint 15.000 mázsa burgonyát tárolnak.

szép jövedelemhez jutottak a szövetkezet tagjai is, akik az össztermés 15 százalékát, a többlettermésnek pedig 50 százalékát kapták prémium címén. összesen több mint 100 vagon burgonyát osztottak szét a tagok között termelési jutalomként. a legtöbb burgonyát magyar istván vitte haza, aki harmadmagával dolgozott a szövetkezetben. jutaléka megközelíti a 150 mázsát./mti/

- . -

-15-

9.45/-n

1038 Lulu

bb 30. gyógyotthon abaligetén, nyugdíjasok „szállodája” görcsönyben - újabb szociális létesítményekkel gazdagodik baranya

vid fm/tné vm fm

1963. november 19.

baranya újabb szociális intézményekkel gyarapodik a következő években. görcsönyben - a volt grófi kastély átalakításával - már épül a nyugdíjasok összkomfortos „szállodája”, ahol panziószerű önköltségi áron számított, térítéses alapon helyezik el az idős embereket. a nyugdíjasoknak televízió, rádió, könyvtár, számos újság és folyóirat áll majd rendelkezésére. az egykori kastély felújítására, átalakítására ötmillió forintot költ a megyei tanács.

abaligetén 3.5 millió forintos költséggel husz ágyas szociális gyógyotthon épül. részletes tervel már elkészültek, a kivitelezést pedig a jövő évben kezdik meg. az otthonban a légzőszervi megbetegedésekben szenvedőket helyezik el, a vizsgálatok szerint ugyanis az abaligeti cseppkőbarlangban található penicillin gombák elősegítik a légzőszervi-betegségek gyógyítását.

a szociális otthonokban elhelyezett fertőző tbc-s betegek elkülönítését szolgálja majd a gödrekeresztúri szociális otthon, amelynek kialakítását megkezdték. végül még egy fontos szociális intézmény, a csökkent munkaképességűek foglalkoztatását megoldó üzem létesítése szerepel a baranya megyei tanács közelebbi tervében. ezt az üzemet szentlőrincen építik fel, s ehhez a községi tanács is felajánlotta segítségét. az üzemben egyrészt a csökkent munkaképességűek rendszeres foglalkoztatását, másrészt könnyebb szakmákra való átképzésüket oldják majd meg./mti/

bb 36. kádár jános viszontlátogatása a lengyel párt-és kormányküldöttségénél

t bc/tm vm

1963. november 19.

kádár jános, a magyar szocialista munkáspárt központi bizottságának első titkára, a forradalmi munkás-paraszt kormány elnöke kedden délelőtt viszontlátogatást tett a wladyslaw gomulka és józsef cyrankiewicz vezette lengyel párt- és kormányküldöttségénél.

a látogatásnál jelen volt apró Antal, az mszmp politikai bizottságának tagja, a kormány elnökhelyettese, kállai gyula, az mszmp politikai bizottságának tagja, a kormány elnökhelyettese és péter jános külügyminiszter./mti/

9.50/-n

-16-

1040 2. oldal

bb.32. új falusi klubok bács megyében

vid/fm/tné n fm

1963. november 19.

bács megyében alig van olyan község, ahol ne lenne jól felszerelt művelődési otthon. az idén többek között tiszakécskén, kiskunmajsán, hajóson és lakiteleken adtak át új, minden igényt kielégítő kulturházat. 1964-ben további 14 helyen kezdik el, illetve fejezik be hasonló intézmények péítését.

a művelődési otthonokon kívül jó szórakozási lehetőséget nyújtanak a klubok is. baján az utóbbi hetekben két klub nyílt. az egyiket a város munkásfiataljai, a másikat pedig a helyi nőtanács kezdeményezésére az asszonyok szervezték. alpar községben a buzakalász termelészövetkezet rendezett be tagjainak klubhelyiséget szakmáron is ugyancsak mostanában nyílt meg az eszpresszóval ellátott klub, amely rövid idő alatt a falu fiataljainak legkedveltebb szórakozóhelye lett. dusnokon a községi pártszervezet nyitott klubot. itt olvasószobát, játéktermet és társalgót rendeztek be./mti/

bb 31. új őszibarack termőtáj a bükk déli lejtőjén

vid j vm ká

1963. november 19.

borsod megyében megkezdődött az őszi gyümölcsfatelepités. az ősszel több mint 1.500 holdon ültetik el a facsemetéket, a termőföldet és az éghajlati tényezőket figyelembe véve a mezőgazdasági osztály szakemberei kijelölték a termőtájukat. a legnagyobb területen az encsi járás nagyjából lejtős, mezőgazdasági művelésre kevésbé alkalmas földjein telepítenek - elsősorban almát és szilvát. a gönc környéki községekben újra feltámasztják a több mint egy évszázados multra tekintő kajszibarack-termesztést, s a tervek szerint már az ősszel csaknem 400 holdat telepítenek be.

új őszibarack-termőtájat alakítanak ki a bükk déli lejtőjén. a koratavaszi fagyoktól védett és megfelelő napsütéses órával, valamint csapadékkal rendelkező völgyekben - sály, borsodgeszt, szomolya határában - 400 holdon telepítenek őszibarackot. az új gyümölcsösök elsősorban a borsodi iparvidék - miskolc, kazincbarcika, ózd - ellátását szolgálják./mti/

bb 33. keszthelyi kukorica-fajtajelöltek vietnamban

vid j vm ká

1963. november 19.

mészáros károly adjunktus, a keszthelyi agrártudományi főiskola munkatársa 247 féle, a növénynemesítő-telepen előállított új kukoricahibriddel vietnamba utazott. az egyenlítőhöz közeli, meleg éghajlatú vidéken, a rendelkezésünkre bocsátott kísérleti parcellákon már a vetést is megkezdték, a keszthelyi kukorica-fajtajelöltek vietnami „vendégszerepiésének”, jelentősége az, hogy meg rövidíti a kísérleti időszakot. a kora tavaszi betakarítás után a vietnamban letört termést vetik majd el keszthelyen./mti/

10.00/-n

-17-

1040 2. oldal

bb.34. biztató eredmények a daganatos betegségek gyógyszeres kezelésében - L.f. Larionov professzor nyilatkozata

1 ms/Lk n zs

1963. november 19.

L.f. Larionov professzor, a moszkvai onkológiai intézet chemotherapiás osztályának vezetője aki résztvett a 6. magyar onkológus kongresszuson, tájékoztatta a magyar távirati iroda munkatársát a daganatos betegségek gyógyszeres kezelésének helyzetéről és kilátásairól.

- a sebészeti és sugárkezelés mellett az utóbbi másfél évtizedben tért hódít a daganatos betegségek gyógyszeres kezelése is - mondotta. a kémia tudományának fejlődése egyre több olyan anyag szintetizálását teszi lehetővé, amely roncsolja a rákos sejteket, de nem károsítja az egészséges testszöveteket. ezeknek az ugynevezett chemotherapiás szerekeknek a száma rohamosan szaporodik és alkalmazási körük is egyre bővül. mennél jobban megismerkedünk majd a ráksejtek biokémiájával, annál jobban tudjuk szélesíteni azoknak az új anyagoknak körét és hatását, amelyek bizonyos meghatározott pontokon befolyásolják a rákos sejtek anyagcseréjét, például a fehérjék, nukleinsavak, fontos fermentumok stb. vonatkozásában és így meg akadályozzák a daganat növekedését, vagy el pusztítják a meglévő daganatot.

- ehhez még hosszú utat kell megtennünk, de már most ott tartunk, hogy chemotherapiás szerekekkel segíteni tudjuk az operáció és a sugárkezelés sikerét, sok esetben meg tudjuk gátolni a gyógyult betegek visszaesését. sőt, vannak olyan daganatok, amelyeket korai stádiumában már pusztán gyógyszeres kezeléssel is meg lehet gyógyítani. úgy gondolom, néhány évtizeden belül jelentősen szélesedni fog a chemotherapia önálló alkalmazása és a daganatok bizonyos fajtáinál elérhetjük majd a gyógyulást a megbetegedett szerv eltávolítás, vagy részleges elpusztítása nélkül is. a kutatás világszerte laboratóriumok százaiban folyik és egyre több új hatásos készítményt állítanak elő. a különböző alapokon, különböző elgondolásokból kiinduló kutatások szerencsésen kiegészítik egymást, mert egyre több olyan készítmény kerül forgalomba, amely a daganatok más-más fajtájára hat. ez azért fontos, mert a daganatok természetük is különböző, aszerint, hogy milyen szerveket támadnak meg.

- örömmel tapasztaltam, hogy a magyar kutatók, akik elsősorban cukorszármazékokkal dolgoznak, milyen széles skálán tudnak eredményeket felmutatni. különösen nagy hatásúnak tapasztaltam összehasonlító kísérleteimben a degranolt, főleg daganatos nyirokcsomók kezelésében. az én intézetemben főleg aminosavakhoz és pektidekhez kötött anyagokkal kísérletezünk.

- a chemotherapia fiatal tudomány, és éppen ezért hiszek jövőjében - mondta bucsuzóul a professzor. az eddigi eredmények azt ígérk, hogy a gyógyszeres gyógyítás nagyon jelentékeny tényező lesz abban a harcban, amelyet a tudomány vív az emberiség egészségét fenyegető legszörnyűbb veszedelemmel, a rákkal./mti/

10.30/-n

-18-

Ides Zuli

bb.35. „hévizi” gyógykezelés az üzemekben - a Lénvözület bevonják a gyógyászatba

vid fm tné vm fm

1963. november 19.

a hévizi gyógyfürdő- kórház orvosai évek óta azon fáradoznak, hogy gátat vessenek a mozgásszervi megbetegedéseknek és tovább csökkentsék az ugynevezett visszaesők számát. az utóbbi kérdés megoldása az üzemorvosokra és nem utolsósorban az üzemek vezetőire, mérnökeire is feladatot hárít: azt kell megvizsgálniuk, mit lehet tenni a munkahelyeken, hogy a betegségbe visszaesés elkerülhető legyen.

a hévizi gyógyfürdő- kórház orvoskollektívája két éves tudományos munkatervet dolgozott ki. ennek egyik pontja az üzemorvosokkal való rendszeres együttműködés, s a kórház munkájának kiterjesztése az ipari üzemekre. a hévizi reumaszakorvosok az utóbbi időben rendszeresen látogatják a közép-dunántúli üzemeket, ahol az üzemi és a rendelőintézeti orvosokkal megbeszélnek a problémákat, kiválasztják azokat a betegeket, akiket könnyebb munkakörbe kell helyezni. a tapasztalatok nyomán az üzemi rendelőkből megpróbáltatják a „hévizi” kezelési módszereket alkalmazni. több helyen sulyfürdőket rendeztek be.

az üzemek, rendelőintézetek orvosai is módszertani tanulmányokat végeznek a hévizi kórházban. az együttműködés további szélesítésére hévizen a közeljövőben tudományos konferenciát tartanak, amelyre meghívják az üzemi főmérnököket is./mti/

10.34/-n

-19-

1050 Zuli

bb 37. a lengyel párt-és kormányküldöttség megkoszorúzta a magyar hősi emlékművet

1963. november 19.

t hi/tm vm

a hazánkban tartózkodó lengyel párt-és kormányküldöttség - wladyslaw gomulka, a lengyel egyesült munkáspárt központi bizottságának első titkára és józef cyrankiewicz, a lengyel egyesült munkáspárt politikai bizottságának tagja, a lengyel népköztársaság kormányának elnöke, a delegáció vezetői: zenon kliszko, a lengyel egyesült munkáspárt politikai bizottságának tagja, a központi bizottság titkára, stefan jedrychowski, a lengyel egyesült munkáspárt politikai bizottságának tagja, a minisztertanács mellett működő állami tervhivatal elnöke, marian naszkowski külügyminiszterhelyettes, a lengyel egyesült munkáspárt központi bizottságának tagja, kazimierz olszewski, a külföldi gazdasági együttműködés bizottságának alelnöke, tadeusz kropczynski külkereskedelmi miniszterhelyettes és henryk grochulski, a lengyel népköztársaság magyarországi rendkívüli és meghatalmazott nagykövete - kedden délelőtt ünnepélyesen megkoszorúzták a magyar szabadságért elesett hősök emlékművét a hősök terén.

a koszorúzáson résztvett kádár jános, a magyar szocialista munkáspárt központi bizottságának első titkára, a forradalmi munkás-paraszt kormány elnöke, kállai gyula, az mszmp politikai bizottságának tagja, a minisztertanács elnökhelyettese, péter jános külügyminiszter, sarlós istván, a fővárosi tanács végrehajtó bizottságának elnöke, köteles jeno altábornagy, honvédelmi miniszterhelyettes, valamint politikai és társadalmi életünk más ismert személyiségei. jelen voltak a lengyel nagykövetség diplomatái és a budapesti lengyel kolónia tagjai is./mti/

- . -
-20-

10.45/-n

1055 Zseli

bb 38. folytatódott a magyar és a lengyel párt-és kormányküldöttség tárgyalásai

1963. november 19.

t bc/tm vm

kedden délelőtt az mszmp központi bizottságának székházában folytatódott a magyar és a lengyel párt-és kormányküldöttség tárgyalásai.

magyar részről kádár jános, az mszmp központi bizottságának első titkára, a forradalmi munkás-paraszt kormány elnöke, apró Antal, az mszmp politikai bizottságának tagja, a kormány elnökhelyettese, kállai gyula, az mszmp politikai bizottságának tagja, a kormány elnökhelyettese, szirmai istván, az mszmp politikai bizottságának tagja, a központi bizottság titkára, dr. ajtai miklós, az mszmp politikai bizottságának póttagja, az országos tervhivatal elnöke, péter jános külügyminiszter, vályi péter, az országos tervhivatal elnökének első helyettese, biró józsef külkereskedelmi miniszterhelyettes, martin ferenc, az mszmp központi bizottságának tagja, a magyar népköztársaság varsói nagykövete vett részt a tárgyaláson.

lengyel részről wladyslaw gomulka, a lengyel egyesült munkáspárt központi bizottságának első titkára, józef cyrankiewicz, a lengyel népköztársaság kormányának elnöke, zenon kliszko, a lengyel politikai bizottságának tagja, a központi bizottság titkára, stefan jedrychowski a lengyel politikai bizottságának tagja, a minisztertanács mellett működő állami tervhivatal elnöke, marian naszkowski külügyminiszterhelyettes, a lengyel központi bizottságának tagja, kazimierz olszewski, a külföldi gazdasági együttműködés bizottságának alelnöke, tadeusz kropczynski külkereskedelmi miniszterhelyettes, henryk grochulski, a lengyel népköztársaság budapesti nagykövete vett részt a tárgyaláson.

magyar részről szakértőként volt jelen a tárgyaláson párdi imre, az mszmp központi bizottságának tagja, a központi bizottság államgazdasági osztályának vezetője, hollai imre, az mszmp kb külügyi osztályának vezetője, darvasi istván, az mszmp kb agitációs és propaganda osztályának helyettes vezetője, erdélyi károly külügyminiszterhelyettes és szita jános, az országos tervhivatal főosztályvezetője.

szakértőként lengyel részről jelen volt a tárgyaláson maria wierna, külügyminisztériumi főigazgató, tadeusz findzinski nagykövet, a külügyminisztérium egyes területi főosztályának vezetője, edward bartol nagykövet, a külügyminisztérium protokollfőnöke.

a tárgyalás szívélyes, baráti légkörben zajlott le./mti/

- . -
-21-

11.21/-n

1131 Zseli

bb 39. párizsba utazott a magyar állami operaház balett-és zenekara

k ol/te vm fm

1963. november 19.

a magyar állami operaház balett-és zenekara kedden reggel négy napos vendégszereplésre párizsba utazott, ahol részt vesz a theatre de champs elyséesben rendezendő első nemzetközi balettfesztiválon. a 170 tagú együttest elkísérte párizsi útjára pataki jános, a kulturális kapcsolatok intézetének főtitkára, nádasy kálmán, az állami operaház igazgatója, ferencsik jános főzeneigazgató és lőrincz györgy, az operaház balett intézetének igazgatója. az együttes bucsuztatásán a ferihegyi repülőtéren megjelent vadász lászló, a művelődésügyi minisztérium színházi és zenei főigazgatóságának helyettes vezetője, továbbá a kulturális kapcsolatok intézetének a művelődésügyi minisztériumnak és az operaház vezetőségének több képviselője./mti/

- . -

bb 40. piacra került a kései piroskáposzta

i n./j vm ká

1963. november 19.

a nagyvásártelepre kedden reggel 24 vagon és 148 tehergépkocsi áru érkezett. a vagonszállítmányok így oszlottak meg: 4 vagon étkezési burgonya, 4 vagon fejeskáposzta, 6 vagon kelkáposzta, 1 vagon sárgarépa, 1 vagon vegyes zöldsáru, 2 vagon alma, 1 vagon köröte és 5 vagon vágott baromfi.

a földművelésszövetkezetek budapesti értékesítő vállalatja kedden megkezdte a hollandi fajtájú, kései piroskáposzta árusítását. az állami boltokban, a csarnokokban és a piacokon kilónként 2.20 forintért hozták forgalomba, a parajt és a sóskát 2.40, a gumós zellert 3.60-4.20, a hazai gesztenyét 6-7.40 forintért adták./mti/

- . -

12.06/-n

-22-

12.53 Zseli

bb. 41. rusznyák istván a purkyne csehszlovák orvosegyesület tiszteletbeli tagja

t ms/gk/e

1963. november 19.

a j.e.purkynéről elnevezett csehszlovák orvosegyesület rusznyák istvánt, a magyar tudományos akadémia elnökét tiszteletbeli tagjává választotta az orvostudományokban kifejtett kimagasló munkásságáért, valamint a magyar és csehszlovák egészségügy közötti kapcsolatok fejlesztésében szerzett érdemeiért. az erről szóló oklevelet kedden nyújtotta át frantisek pisek csehszlovák nagykövet rusznyák istvánnak. az ebből az alkalomból a csehszlovák k nagykövetségen rendezett ünnepségen megjelent dr.doleschall frigyos egészségügyi miniszter, darabos iván, az mszp központi bizottsága tudományos és kulturális osztályának vezetője, bojti jános külügyminiszterhelyettes, manninger rezső, a magyar tudományos akadémia alelnöke, valamint a tudományos élet több más ismert személyisége.

az oklevél átadásakor frantisek pisek nagykövet meleg szavakkal méltatta rusznyák istván érdemeit.

- rusznyák akadémikus - mondotta - nemcsak a két testvéri ország orvostudománya közötti szoros együttműködés fejlesztésében szerzett nagy érdemeket. mint a magyar tudományos akadémia elnökének, hálával tartozunk neki azért az állandó törekvésért és tevékenységért, amelyet a két ország legmagasabb fokú tudományos szervének, a két akadémiának további együttműködése érdekében, a magyar és a csehszlovák tudomány gyümölcsöző együttműködéséért kifejt.

rusznyák istván meghatottan mondott köszönetet a kitüntetésért.

- ez a kitüntetés, úgy gondolom, erősíti egyben azokat a kapcsolatokat is, amelyek a két nép és tudománya között fennállnak. a múltban az uralkodó osztályok mindent megtettek, hogy a két népet egymástól elidegenítsék. ma már természetessé vált az a kapcsolat, amiért régen harcolni kellett. ez azonban azt a kötelességet rója ránk, hogy a lehetőségekkel élve tovább fejlesszük a két nép tudósainak együttműködését mindkét ország javára.

ezután frantisek pisek nagykövet fogadást adott rusznyák istván tiszteletére. /mti/

- . -

12.33/-n

-23-

12.53 Zseli

bb. 42. megkezdte a próbatermelést berentén a Lengyelországi automata pernyebetongyár

1 sb/tm/e vg

1963. november 19.

Lengyelország segítségével felépült berentén és megkezdte a próbatermelést az ország első pernyebetongyára. az új üzem kétszeres hasznot hajt a népgazdaságnak, mert feldolgozza a porszén-pernyét, - amelynek elhelyezése sok gondot okozott a helyi erőműnek - és az értéktelen hulladékból előállított új terméke viszont kitűnő építő- és hőszigetelő anyag. az új berendezés megvalósításában rendkívül szoros baráti együttműködést alakítottak ki a két ország szakemberei. Lengyelország szállította a pernyebetong-készítő berendezéseket, a különleges automata gépsorokat, amelyeknek munkáját távvezérléssel szabályozták. a gépek szerelését és a próbagyártás irányítását is lengyel szakemberek segítették, s az új gyár 24 magyar műszaki dolgozóját pedig hathetes tanulmányuton látták vendégül a baráti ország üzemel.

a lengyel gépgyártók eddig 27 pernyebetong-gyárat készítettek különböző országoknak, de a jó együttműködés eredményeként a berenteli üzem épült fel a legrövidebb idő alatt, így majdnem félévvel a határidő előtt került sor a próbagyártásra. az első tapasztalatok szerint a gépek és az automaták máris kifogástalanul működnek. a vártnál kevesebb volt az igazítási- és a tervezettinél 5 százalékkal kisebb a selejt. az új gyárban rövidesen megszervezik a második műszakot, s január 1-től megkezdik az üzemszerű termelést. a téglánál és a kohóhabsalagnál is könnyebb pernyebetongból évente 180 000 köbméter különböző falelemet és szigetelőanyagot készít majd az újfajta lengyel automata gyár. /mti/

12-46/-n

-24-

DST Lelvi

bb 43. kétnapos anket miskolcon a gázzsilikát építőelemek felhasználásáról

vid te vm ki

1963. november 19.

az építőipari tudományos egyesület miskolci csoportja a budapesti könnyübeton bizottsággal közösen miskolcon kétnapos ankétot rendezett a berenteli új üzemben gyártott gázzsilikát elemek felhasználásáról.

az ankét első napján elhangzott előadások elsősorban a nagyblokkos elemek alkalmazásának lehetőségeivel, építészeti megoldásaival, valamint a kivitelezés technológiájával foglalkoztak. az előadók között volt artner bedrich, a pozsonyi könnyü építőipari vállalat kutatómérnöke, aki a pozsonyi építkezéseknél szerzett tapasztalatairól számolt be.

az ankét második napján kedden, a résztvevők a berenteli üzemben tájékozódtak az új építőblokkok gyártásáról és megtekintették az alsószolcsei épületelemgyárat is. /mti/

bb 44. aranylakodalom a szegedi cipőgyárban

vid te vm ki

1963. november 19.

ötven évvel ezelőtt, erzsébet napján kötött házasságot bori józsef, a szegedi cipőgyár gépésze benkő erzsébettel. a jubileumot az üzemben rendezett aranylakodalommal ünnepelték meg. a most 52 éves bori józsef - akit feleségével együtt lacsán mihályné országgyűlési képviselő, az üzem dolgozója és szőlősi sándor igazgató köszöntött - hű maradt gyárához. mint kiváló szakembert, annak idején külföldre is több ízben hívták, de ő nem hagyta el régi munkahelyét. 1957-ben ment nyugdíjba, de azóta is rendszeresen bejár meglátogatni munkatársait az azóta „megfiatalodott”, egyre inkább korszerűsödő üzembe. /mti/

bb 48. kisz készenlleti brigádok ötezer tonna áru ki-és berakását segítették szolnok megyében

vid te vm ki

1963. november 19.

szolnok megyében, különösen szolnokon, munkaerőhiány nehezítette az őszi szállításokat. ezért a be-és kirakodások gyorsítására a kiszervezetek ugynevezett készenlleti brigádokat alakítottak. szükség esetén 51, átlag tíz főből álló brigád ad segítséget a máv-nak, illetve az aköv-nek. a fiatalok az őszi szállítások kezdete óta öt-ezer tonna árut mozgattak meg. a kiszesek elsősorban vasárnaponként segítettek. /mti/

13.25/-n

-25-

fe

bb 45. három borsodi bánya teljesítette évi tervét

vid te vm ki

1963. november 19.

kedden a borsodi szénbányászati tröszt három üzeme jelentette évi tervének teljesítését.

a lyukóli mátyás tárón elsősorban a kisz-fiatalok példamutatása hozta meg a sikert. a szénfalnál dolgozó kisz-csapatok hónapról-hónapra túlteljesítették tervüket, s többen elnyerték közülük a szocialista munkabrigád címet.

a sajjószentpéteri kettes aknával növeli az eredmény értékét, hogy az előírtnál csaknem 20 kalóriával magasabb fűtőértékű szenet termeltek.

a terv-táróban dolgozó bányászok a szén tonnáját a tervezettnél csaknem 5 forinttal olcsóbban termelték. elsősorban a bányafala és a robbantóanyag felhasználását sikerült csökkenteniök.

a tervét határidő előtt teljesítő három borsodi bányában az év végéig még csaknem 40.000 tonna szenet termelnek terven felül.
/mti/

- . -

bb 46. a diósgyőri gépgyár teljesítette idei lengyel exportkötelezett-ségét

vid te vm ki

1963. november 19.

a diósgyőri üzemek évről-évre tekintélyes mennyiségű kohó- és gépipari terméket készítenek Lengyelország számára. a Lenin kohászati művek, amelynek nagyolvasztói jelentős részben lengyel kokszszal üzemelnek, az idén - az előző évekhez viszonyítva - mintegy negyedével több hengereltárut, rud- és idomacélt gyárt a baráti állam iparának. a diósgyőriek az ezévi tízezer tonnás rendelésből 8.500 tonnát már elszállítottak, s gyártják a többit is, hogy az egész mennyiséget késedelem nélkül rendelkezésre bocsáthassák.

a diósgyőri gépgyár dolgozói már teljesítették idei lengyel exporttervüket. az ipari tüzállótéglák készítésére szolgáló ezer tonna nyomóerejű magnezitprésekből mind a nyolcat átadták már. ugyancsak elszállították és a diósgyőri szakemberek közreműködésével üzembe is helyezték az acélkábelek, illetve alumínium villamos távvezeték gyártására alkalmas nagyteljesítményű különleges kábelgépsort
/mti/

- . -

13.30/-n

-26-

bb.49. időjárásjelentés

tné/n

1963. november 19.

a meteorológiai intézet jelenti 1963. november 19. én 12.45-kor:

felhősebb idő

az atlanti óceáni levegő további beáramlása nyugat és észak európa csapadékos időjárást okoz. dél-európában és közép-európa egy részén viszont csak kevés felhős az idő. hazánkban tegnap általában 3-7, az északnyugati megyékben csak 1-2 órán át sütött a nap. néhány helyen ködszítálás volt. a hőmérséklet napközben 9-13 fokig emelkedett. kedden hajnalban általában 0 plusz 3 fokig hűlt le a levegő, délnyugaton helyenként csak plusz 4-6, északkeleten viszont egy-két helyen mínusz 1-, mínusz 4 fok volt a hajnali legalacsonyabb hőmérséklet. kedden délelőtt országszerte kevés volt a felhő, a hőmérséklet 9-10 fokig emelkedett, néhány tartósabban ködös helyen azonban csak 3-4 fokot mértek.

budapesten hétfőn a hőmérséklet napi középértéke 7.1 fok volt 3.1 fokkal magasabb, mint a sokévi átlag.

kedden 12 órakor budapesten a hőmérséklet 9 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 763 mm, mérsékelt süllyedő irányzatú. várható időjárás szerda estig: felhőátvonulások, helyenként köd, kedden néhány helyen, szerdán több helyen kisebb eső. mérsékelt déli, délnyugati szél.

várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet plusz 2- plusz 6, legmagasabb nappali hőmérséklet szerdán 12-16 fok között.

a duna vízállása 166 cm. /mti/

..

13.46/-n

-27-

1412 Zsely

bb. 47. nemcsak a biológiai jelenségek, hanem még a szerves kémiai folyamatok is a naptevékenység befolyása alatt állnak - mondja giorgio piccardi világhírű olasz professzor, aki budapestre érkezett a magyar kutatókkal való együttműködése részleteinek megtárgyalására

i tz/tm/e vg

1963. november 19.

világhírű olasz tudós érkezett budapestre hétfőn este: giorgio piccardi professzor, a firenzei egyetem fizika-kémiai tanszékének vezetője. az mti munkatársának alkalma volt a professzortól tájékoztatást kérni rendkívül érdekes tudományos megállapításairól.

amint a professzor elmondotta, annakidején a szinképelemzés, a ritka fémek és az ionizáció kérdéseivel foglalkozva bizonyos kémiai folyamatoknál időnként olyan jelenségeket észlelt, amelyeket szándékosan előidézni, megismételni nem lehet. de ilyen példákat a gyakorlati élet is nyújt. a kazánokat vízkőképződés ellen védő berendezések például olykor felmondják a szolgálatot, majd anélkül, hogy bárki hozzájuk nyúlt volna, ismét kifogástalanul működnek tovább. ugyanígy egy adott időpontban kivétel nélkül minden selyembőről csak darabokban sikerül lefejteni azt a szálát, amely máskor könnyedén, teljes egészében lebontható.

a professzor módszeres kutatásokba kezdett e jelenségek okának felderítésére. hamar rájött, hogy ezeket a rendellenességeket csak külső körülmények okozhatják. először légköri hatásokra gyanakodott, de rövidesen felismerte, hogy itt távolabbi, kozmikus okok játszanak közre. az 1950-es évek elején már azt is megállapította, hogy az általánostól eltérő jelenségek a naptevékenység változásaival függnek össze. ettől kezdve nap mint nap ugyanazt a szerves vegyi reakciót idézte elő ugyanazokkal az anyagokkal, mégpedig egymással párhuzamosan két-két kísérletben. az egyik esetben természetes körülmények között, a másik esetben pedig úgy, hogy a folyamatot „árnyékolta”, a kozmikus hatások elől. s míg az utóbbiak mindig azonos módon folytak le, a „véd-telen”, kísérletekben továbbra is bekövetkeztek a rendellenességek, mégpedig a naptevékenység erősödésekor sűrűbben, gyengülésekor ritkábban. az eredményekben még a naptevékenység 11 éves periódusa is pontosan tükröződött.

a professzor feltevése szerint a naptevékenység sokféle megnyilvánulása közül ebben az esetben az elektromágneses térre gyakorolt zavaró hatása érvényesül. erre mutatnak azok a kísérletei is, amelyekkel a naptevékenység biológiai következményeit igyekszik megállapítani.
/folyt.köv./

14. 17/-n

-28-

1420 Zseli

bb. 47. /nemcsak a biológiai...folyt./e

kiderült például, hogy a vedlés, a rovarok vándorlási hajlama, stb. szintén az elektromágneses tér változásain keresztül igazodik a naptevékenységhez. sőt, a nap „életjelenségeinek”, nyomait még az ősidők élőlényeinek megkövesült maradványaiban is sikerült megtalálni. az eredmények egyre inkább arra mutatnak, hogy - a professzor szavai szerint - „a biológiában a mágnes-ség az ur,,.

elmondotta végül a professzor, hogy megállapításait egyedül a firenzei intézetben körülbelül 300 000 kísérlet alapozta meg, de ma már a világ minden táján vannak kutató-partnerei. a nyugodt nap évében például az antarktisi szovjet és francia expedíciók is bekapcsolódnak a munkába. jelenlegi magyarországi utjának egyik célja pedig az, hogy a tavalyi elvi megállapodás alapján megtárgyalja a magyar tudományos akadémia soproni geofizikai kutató laboratóriumával a jövőbeni tudományos együttműködés részleteit.

a professzor egyébként szerdán délután a magyar geofizikusok egyesületében ismerteti kutatásait a szakemberek előtt./mti/

...-

14. 30/-n

-29-

1420 Zseli

bb 50. a finn parlamenti küldöttség sajtóértekezlete

t bi/tm szb -cz

1963. november 19.

a kauno kleemolának, a finn köztársaság parlamentje elnökének vezetésével hazánkban tartózkodó finn parlamenti küldöttség kedden reggel a gödöllői agrártudományi egyetemen tett látogatást. utána a küldöttség a magyar újságírók országos szövetségének székházában a sajtó képviselőivel találkozott.

kauno kleemola, a finn parlament elnöke elmondta, hogy a küldöttségnek - 9 napos magyarországi tartózkodása alatt - alkalma volt megismerkednie az ország életével és igen jó benyomásokkal térnek haza finnországba. vidéken is több napot töltöttek és mindenütt szívélyes fogadtatásra találtak. különös örömeikre szolgált, hogy budapesten magyar vezető személyekkel találkozhattak.

arra a kérdésre, hogyan itéli meg a finn-magyar kapcsolatokat az elmúlt időszakban, különösen urho kaleva kekkonen finn köztársasági elnök magyarországi látogatása óta bekövetkezett fejlődését, kauno kleemola elmondta, hogy a két ország kapcsolatai mindig jók voltak, de az utóbbi években különösen erőteljesen fejlődtek. ez évben bővült az árucsereforgalom és a magyar-finn kulturális megállapodás alapján sokat fejlődtek a kulturális kapcsolatok is. magyar ösztöndíjas diákok tanulnak helsinki-ben és finn diákok folytatják tanulmányaikat budapesten. kekkonen elnök látogatása még szélesebbre tárta az együttműködés kapuit.

további kérdésekre válaszolva a finn parlament elnöke kijelentette, hogy kekkonen elnöknek egy észak-európai atomfegyvermentes övezet megteremtését célzó javaslata, amelyet nem sokkal magyarországi látogatása után tett, finnországból nagyon kedvező visszhangra talált. igaz, hogy más északi országokban ellentétes vélemények is elhangzottak a javaslattal kapcsolatban, de az a sokoldalú és élénk eszmecsere, amelyet a terv előterjesztése elindított, mindenképpen gyümölcsöző és pozitív jelenség a nemzetközi életben.

elismeréssel szólt kauno kleemola a magyar mezőgazdaság eredményeiről, a gazdálkodás fejlett technikai színvonaláról.

arra a kérdésre, hogyan itélik meg finnországból a moszkvai atomcsend-egyezmény aláírását, különösen a népek közötti békés egymás mellett élés elvének érvényesülése szempontjából, a finn parlament elnöke hangoztatta, hogy a moszkvai egyezmény bátorító példa minden nép politikusaik és népei számára.

/folyt.köv./

16.10/a

- 30 - *PK*

bb 50. /a finn parlamenti... 1. folyt./- szb

az egyezménynek köszönhető, hogy világszerte megerősödött a bizalom légköre és ezt finnországból nagy örömmel fogadták. a finn nép számára a békés egymás mellett élés elve nem új dolog, finnországból és a szovjetunió a második világnáboru óta állandóan ezt az elvet követte politikájában.

kauno kleemola végezetül annak a reményének adott kifejezést, hogy magyarországból és finnországból kapcsolatai a jövőben még gyümölcsözőbben fejlődnek tovább. erre nemcsak a két nép távoli rokonsága nyújt alapot, de igen kedvezőek a gazdasági és kulturális együttműködés további bővülésének előfeltételei is. /mti/

-. -

bb 52. kitüntetések

gk szb zs

1963. november 19.

a népköztársaság elnöki tanácsa dr. ábrahám ambrus kossuth-díjas egyetemi tanárnak, a józsef attila tudományegyetem természettudományi kara általános állattani tanszéke vezetőjének eredményes munkássága elismeréséül, 70. születésnapja alkalmából és benkő gyula színművésznek, a magyar népköztársaság érdemes művészeinek, a vígszínház tagjának művészi munkássága elismeréséül a munka érdemrend kitüntetését adományozta.

a kitüntetéseket dobi istván, az elnöki tanács elnöke nyújtotta át. jelen volt a kitüntetés átadásánál kiss károly, az elnöki tanács titkára, darabos iván, az mszmp kb osztályvezetője és aczél györgy, a művelődésügyi miniszter első helyettese. /mti/

-. -

16.15/a

- 30 - *PK*

bb 51. naponta százezer ügy - szorosabb kapcsolatot a városok és a környező községek között - nagyobb támogatás a közös beruházásoknak - dr. dallos ferenc a tanácsok munkájáról

t di/gk-lm -cz

1963. november 19.

dr. dallos ferenc, a minisztertanács tanácsszervek osztályának vezetője, kedden, a magyar sajtó házában időezerü tanácspolitikai kérdésekről tájékoztatta az újságírókat. elmondotta, hogy tudományos és gyakorlati szakemberek népes csoportja elemzi a tanácsok munkáját. összegezik az apparátus és a kollektív szervek tevékenységének tapasztalatait és sokoldalúan tanulmányozzák a társadalom bevonásának lehetőségeit az államigazgatási munkába. ennek jegyében javaslatokat dolgoznak ki, hogy egyes kisebb feladatok intézése a tanácsoktól a közösség hatáskörébe kerüljön.

- hazánkban naponta mintegy százezer ügygel foglalkoznak a tanácsok, - folytatta ezután - ebből ötvenezret írásban, ötvenezret pedig élőszóban terjesztenek eléjük. hozzávetőleges számítások szerint magyarország minden állampolgára évente legalább négyszer találkozik testületeink valamelyik képviselőjével. tapasztalataink azt bizonyítják, hogy dolgozóink egy része ma még nem érzi át kellőképpen a rábízott feladat súlyát, s helyenkint rideg, lélektelen ügyintézéssel vét a közösség ellen. ennek jegyében napirendre tűztük az igazgatási munka ma még meglevő hibáinak felszámolását. dolgozóink szakmai képzettségének növelésével egyidejűleg határozott intézkedésekkel is fellépünk a bürokrácia ellen.

dr. dallos ferenc egyebek között arról is szólt, hogy korszerűsíteni kívánják a városrendezési és a tervezési rendszer jelenlegi elveit, illetve módszereit. arra törekednek, hogy szorosabbra fűzzék a városok és a környező községek kapcsolatát. az élet bizonyítja, hogy a szomszédos kisebb települések lakói a városban építik fel új otthonaikat, ott szórakoznak, művelődnek, gyógyítatják magukat. felesleges tehát az önálló tanács, egészségügyi és egyéb szervek fenntartása. ezért az eddiginél sokkal inkább regionális tervezésre törekednek majd, hogy a városok környékükkel szerves egységben készítsék el fejlesztési előirányzataikat, programjaikat.

a továbbiakban a községfejlesztés időszerű kérdéseiről beszélt az előadó. - hangsúlyozta:

/folyt.m köv./

16.22/a

- 32 -

bb 51. /naponta százezer...1. folyt./-lm

- a következő években továbbnövekszik ennek a fontos forrásnak a szerepe a városok és falvak életében. tanácsaink a következő hónapokban kidolgozzák távlati községfejlesztési terveiket, s ezeket mindenütt összehangolják a népgazdasági tervekkel. megszüntetjük majd a városok hátrányos helyzetét a községfejlesztési alap bevételeinek tekintetében, s lehetőséget adunk arra, hogy a megyei, valamint a megyei jogú városi tanácsok jobban gazdálkodhassanak bevételeikkel.

- néhány intézkedés már 1964. január elsején életbe lép. ezek jóvoltából - egy év alatt - mintegy 100 millió forinttal növekszik majd a községfejlesztési alap az országban. az eddiginél nagyobb támogatást nyújtunk azoknak a községeknek, városoknak, amelyek összefognak egy-egy kulturális, egészségügyi, intézmény megépítésére, vagy azoknak a községeknek, amelyek a helyi szövetkezettel együtt vállalkoznak valamilyen fejlesztési feladat megoldására. véleményünk szerint ezen az úton ugrásszerűen meggyorsulhat a városok és községek fejlődése./mti/

--

bb 53. a francia gépgyárosok szövetsége két vezetőjének látogatása magyarországon

i sl/tr-lm vg

1963. november 19.

Lucien huni, a francia gépgyárosok szövetségének elnöke és georges imbert, a szövetség kereskedelmi osztályának igazgatója - mindketten feleségük társaságában - néhány napot budapesten töltöttek a magyar kereskedelmi kamara meghívására és tárgyalásokat folytattak a magyar kereskedelmi kamara, a külkereskedelmi minisztérium és több külkereskedelmi vállalatunk vezető munkatársaival. a vendégek kedden elutaztak magyarországról./mti/

--

16.30/a

- 33 -

Ma

bb 55. ünnepi munkaértekezlet a vértessacsai vörös október
termelőszövetkezetben

vid tm-lm ká

1963. november 19.

kedden este ünnepélyes munkaértekezleten adták át a
vértessacsai vörös október termelőszövetkezetben a vetés gondos,
jó minőségű elvégzéséért járó pénzjutalmat. a jutalom-átadó
ünnepségeken résztvett dr. orbán lászló, az mszmp központi bizott-
ságának tagja, a központi bizottság agit. prop. osztályának veze-
tője, juhász jános, az mszmp központi bizottságának póttagja, a
fejér megyei pártbizottság első titkára, gyenge károly, a fejér
megyei pártbizottság titkára./mti/

bb 56. „harc vietnam újraegyesítéséért,, címmel kiállítás nyílt
a kki bemutatótermében

t tf/tné-lm fm

1963. november 19.

a kulturális kapcsolatok intézete és a kiállítási intéz-
mények közös rendezésében „harc vietnam újraegyesítéséért,,
címmel kedden kiállítás nyílt a kki dorottya utcai bemutató-
termében. a megnyitón szatmári nagy imre, a hazafias népfront
országos tanácsának titkára mondott beszédet.

az ünnepségen megjelent kisházi ödön, az elnöki tanács
helyettes elnöke, bojti jános külügyminiszterhelyettes, dr. rosta
endre, a kulturális kapcsolatok intézetének ügyvezető elnöke,
ott volt nguyen viet, a vietnami demokratikus köztársaság budapesti
nagykövetségének ideiglenes ügyvivője, valamint a diplomáciai
testület több vezetője és tagja.

a fényképekből, plakátokból, karikaturákból és iparmű-
vészeti alkotásokból összeállított kiállítást december elsejéig
tekintheti meg a közönség./mti/

..-

bb 57. fernando gonzalez urizar chilei író az írószövetségben

k bi/tr-lm fm

1963. november 19.

a hazánkban tartózkodó fernando gonzalez urizar chilei
író, kedden délután az írószövetség székházában magyar írókkal
találkozott. a vendéget a magyar írók szövetsége nevében rónay
györgy köszöntötte./mti/

..-

17.22/- szb

-34-

mti

bb 54. az árpád-hídfő környékének hatszázötvennégy lakását már
az angyalföldi hőerőmű fűti - elkészült a kőbányai hőerőmű és az
üllői uti lakótelep között a négyszázötven milliméteres távvezeték

1 hb/te szb vg

1963. november 19.

a nyári és a koraőszi hónapokban sok nehézség jelentkezett
a távfűtőhálózat fejlesztésében, félő volt, hogy néhány berende-
zést nem tudnak határidőre átadni, s emiatt kevesebb hőenergiát
kapnak a lakótelepek. a fővárosi távfűtés- és melegvízszolgáltá-
tó vállalat ebben az ügyben több ízben tanácskozott a nehézipari
minisztérium és a kohó- és gépipari minisztérium képviselőivel
és kérte az érdekelt vállalatokat, hogy a szükséges felszerelé-
seket és berendezéseket a lehető legsürgősebben szállítsák.

az együttműködés eredményes volt. a 13. kerületben az utóbbi
években épült új lakásokat eddig a révész utcai hőerőmű fűtötte,
azonban a legújabb épült lakónegyedeket már nem bírta ellátni.
szükségessé vált, hogy a lakások egy részének az angyalföldi hő-
erőmű szolgáltatassa az energiát. a hét elejétől már az angyalföldi
hőerőmű fűti az árpád hídfő környékének 654 új lakását, s így
a 13. kerületi lakótelepek fűtésénél téli időben nem lesz fennaka-
dás.

az üllői uti lakótelepen is új lakásokat kapcsolnak be a táv-
fűtési hálózatba. a telepen levő ideiglenes kazántelep igénybevé-
tele már olyan nagymérvű, hogy november végétől-december elejétől
már a kőbányai hőerőmű csucskazánjaitól vár pótlást, januártól
kezdve pedig a kőbányai erőmű új egységeinek kell hőt szállítani-
ok. itt is nehézségek jelentkeztek a határidőknél, a kooperáció
azonban sikeres volt. már lefektették azt a 450 milliméteres táv-
vezetékét, amely a kőbányai erőműtől az üllői uti lakótelepig hu-
zódik. a próba sikerült, ezekben a napokban a vezeték lágy víz-
zel töltik fel, úgyhogy a kőbányai hőerőmű csucskazántelege novem-
ber végétől - december elejétől már segít az ideiglenes jelleggel
épített kazántelepnek. megvan tehát minden biztosíték arra, hogy
a télen nem lesz - még az újonnan épült lakásoknál sem - fennaka-
dás a fűtésben.

a lágymányoson is elkészült a 600 milliméteres csővezeték-
nek az a szakasza, amely az új lakások fűtéséhez szükséges.

az ipar és a távfűtési vállalat együttműködésének eredménye-
ként tehát budapestben, november 19-én 13 639 lakás távfűtése meg-
felelő és gondoskodtak az újonnan átadásra kerülő lakások meg-
felelő fűtéséről is. /mti/

..-

17.35/a

- 35 -

mti

bb 58. elutazott a jugoszláv oktatásügyi küldöttség

k vt/gk-lm sr

1963. november 19.

a jugoszláv oktatásügyi küldöttség, amely az 1963. évi magyar-jugoszláv kulturális munkaterv alapján két hetet töltött hazánkban, kedden elutazott budapestről, a jugoszláv vendégek ellátogattak számos technikumba és szakközépiskolába, s megtekintették a miskolci nehézipari műszaki egyetemet is./mti/

-. -

bb 59. biztosítási szakemberek tanácskozása dunaujvárosban

vid te-lm ki

1963. november 19.

baranya, győr-sopron, fejér, komárom és veszprém megyék biztosítási szakemberei kedden és szerdán tanácskozást tartanak dunaujvárosban, a már bevezetett és bevált biztosítási formák továbbterjesztéséről és néhány új biztosítási forma bevezetéséről tárgyaltak. ormai olivér, az állami biztosító vezérigazgató-helyettese elmondotta, hogy az öt dunántúli ipari megyében a biztosítottak száma eléri a háromnegyedmilliót, igen elterjedt az ipari vállalatoknál az üzemi biztosítás, amelyben az üzemi dolgozók hetven százaléka vesz részt, dunaujvárosban a vasműben etekintetben a legpéldásabb a szervezettség, mert a vasmű dolgozóinak 99 százaléka biztosított.

az első napi tanácskozáson bejelentették, hogy a kárigények gyorsabb kielégítése érdekében tovább decentralizálják a vidéki biztosítási hálózatot és nagyobb hatáskörrel ruházzák fel a járási fiókokat, ahol szükséges, új üzemi biztosítási kirendeltségeket szerveznek./mti/

-. -

bb 60 a dunaujvárosi erőmű teljesítette évi tervét

vid te-lm ki

1963. november 19.

a dunai vasmű erőműve, amely nemcsak a kohászati kombinátot és a várost látja el villamosenergiával, hanem a szükségletnek megfelelően nagyobb mennyiségű áramot ad az országos hálózatnak is, teljesítette évi tervét.

/folyt.köv./

17.40/a

- 36 -

bb 60. /a dunaujvárosi...1.folyt./-lm

az erőmű az idén gazdaságosan dolgozott, a tervszerű munka eredményeként az üzemzavarokat a tavalyinak felére csökkentették, azonban ezek sem okoztak termelés kiesést, mert minden alkalommal működésbe helyezték a tartalék berendezéseket.

a dunaujvárosi erőmű az év végéig még 35-40 millió kilowatt villamosenergiát termel évi tervén felül./mti/

-. -

bb 61. ülést tartott a szakszervezetek budapesti tanácsa

k tz/gk-lm vg

1963. november 19.

kedden az építő szakszervezetének székházában ülést tartott a szakszervezetek budapesti tanácsa, az ülésen megjelent és felszólt brutyó jános, a magyar szocialista munkáspárt politikai bizottságának póttagja, a szot főtitkára is.

a tanács több fontos, a szakszervezeti mozgalmat és a főváros életét érintő kérdéssel foglalkozott.

keszei károly, az szbt vezető titkára beszámolója alapján megtárgyalta a szakszervezeti bizottságok szerepét a bizalmiak és a szakszervezeti csoportok hatáskörének növelésében, majd sarlós istván, budapest főváros tanács vb elnöke adott tájékoztatót a főváros téli felkészüléséről./mti/

-. -

bb 62. meghalt palkovits jános, a munkásmozgalom régi harcosa

tm-lm cz

1963. november 19.

palkovits jános a párt és a munkásmozgalom régi harcosa 73 éves korában elhunyt. 1906 óta vett részt a munkásmozgalomban, 1918-tól a kommunista párt tagja volt, a tanácsköztársaság idején a 8. kerületi munkástanács és az 500-ak tanácsának tagja, 1919-ben elnöke a 8. kerületi pártszervezetnek, palkovits jános 1923-tól 1945-ig a szovjetunióban élt és az szkp tagja volt, a második világháború kitörésekor önként jelentkezett a frontra, 1945-ben tért vissza magyarországra, s a békásmegyeri pártszervezet titkáraként dolgozott, 1954-tben nyugdíjba ment. palkovits jánost az mszmp 3. és 13. kerületi bizottsága és a magyar partizánszövetség saját halottjának tekinti, hamvasztás előtti bucsuztatása november 21-én, fél négy órakor lesz a farkasréti temetőben./mti/

-. -

17.50/a

- 37 -

bb 63. a velencei tó vidékének fejlesztéséről tárgyaltak a fejer megyei országgyűlési képviselők

vid tm szb fm

1963. november 19.

az országgyűlési képviselők fejer megyei csoportja kedden az agárdi állami gazdaságban tartotta novemberi ülését, amelyen résztvett és felszólalt dr. orbán lászló, az mszmp központi bizottságának tagja, a központi bizottság agit. prop. osztályának vezetője is.

dr. dabronaki gyula képviselő, az mszmp központi bizottságának tagja, a velencei tavi intéző bizottság elnöke tájékoztatta a csoport tagjait a velencei tavi intéző bizottság munkájáról és a tóvidék fejlesztésének távlati terveiről. utána juhász jános, az mszmp központi bizottságának póttagja, a fejer megyei pártbizottság első titkára ismertette a gyogyepedagógiai nevelőmunka társadalmi megsegítésére indítandó akciót. a középiskolások kollégiumok helyzetéről orosz józsefné képviselő számolt be, kerka andorné képviselő pedig az országgyűlés egészségügyi állandó bizottságának munkájáról adott tájékoztatót. a képviselők az elhangzott tájékoztatók alapján megvitatták a teendőket./mti/

--

bb 64. kiállítás nyílt debrecenben a lengyel nép életéről

vid fm/tné szb fm

1963. november 19.

debrecenben a lengyel napok alkalmából kedden a hazafias népfront rendezésében kiállítás nyílt a csokonai gimnázium nagytermében. a kiállítás bemutatja a krakkói és a nowa hutai építkezéseket, a lengyel nép életét, debrecen és lublin testvérvárosi kapcsolatainak dokumentumait./mti/

--

bb 65. a tudományos ismeretterjesztő társulat

k áe/gg szb fm

1963. november 19.

meghívására budapestre érkezett dr. eugenius sawrymowicz, a varsói egyetem dékánja, a lengyel társulat elnökhelyettese, dr. frantisek kavka egyetemi tanár, a csehszlovák társulat prágai elnöke, béla kintly, a bratislavai szervezet előadója és heinz reiche kémikus, az ndk ismeretterjesztő társulatának tagja. a vendégek több előadást tartanak hazánkban, tiszteletükre a tit országos titkársága kedden délután fogadást adott a kossuth klubban./mti/

--

10.09/a

- 38 -

RR

bb. 69. közlekedési balesetek

tr/a/fm

1963. november 19.

a 2. kerületben a szilágyi erzsébet fasor és a nyul utca torkolatánál bodai gábor 51 éves budapesti lakos figyelmen kívül ment át az uttesten és egy motorkerékpár elütötte. bodai sulyos, nem életveszélyes sérülést szenvedett.

a 17. kerület rákoshegy, 560. utca és a baross utca kereszteződésénél csaba istván 37 éves gépkocsivező ittas vezetés és gyorsnajtás következtében tehergépkocsijával a felsővezeték tartó főszoznak ütközött. a tehergépkocsi két utasa ös jános és velencsik gyula sulyos, nem életveszélyes sérülést szenvedett. a rendőrség a tehergépkocsivezőt őrizetbe vette, s vezető igazolványát bevonta.

a 10. kerületben a népligetnél a vasas pálya közelében egy személygépkocsi - amelyet körmendi józsef felelő oktató felügyelete alatt weisengruber józsefné 41 éves budapesti lakos vezetett - fának ütközött. a baleset következtében weisengruber józsefné sulyos, nem életveszélyes sérülést szenvedett./mti/

--

bb. 68. budapestre érkezett a finn népi demokratikus unió küldöttsége

gg/a/sr

1963. november 19.

a hazafias népfront országos tanácsának meghívására kéthetes magyarországi tartózkodásra budapestre érkezett a finn népi demokratikus unió / skdl / küldöttsége, aarne hullkonen-nek, az skdl titkársága tagjának vezetésével. a küldöttséget a ferihegyi repülőtéren szatmári nagy imre, a hazafias népfront országos tanácsának titkára, valamint a népfront és az országos béketanács több vezető munkatársa fogadta. kedden a delegáció tiszteletére fogadást rendeztek a népfront székházában./mti/

--

bb. 66. budapestre érkezett nyikolaj faggyejev, a kgst titkára

t/vt/gk/a/sr

1963. november 19.

kedden budapestre érkezett nyikolaj faggyejev, a kölcsönös gazdasági segítség tanácsának titkára. a keleti pályaudvaron kovács imre ételmezésügyi miniszter, marai lászló, magyarország kgst-beli képviselőjének helyettese, dr. gál tivadar, a minisztertanács titkárságának vezetője fogadta. ott voltak a kohó-és gépipari minisztérium, az országos tervhivatal, valamint a budapesti szovjet nagykövetség képviselői.

nyikolaj faggyejev részt vesz a kgst rádiótechnikai és elektromikai ipari állandó bizottságának szerdán kezdődő ülésén./mti/

--

18.15/a

- 39 -

RR

bb 67. cserbenhagyásos közlekedési balesetek szabolcsban

vid fm/tné szb fm

1963. november 19.

zsiros istván buji lakos november 17-én lovaskocsijával minden körültekintés nélkül kihajtott az országútra. éppen akkorra ért oda motorkerékpárján pajtók árpád, aki már nem tudott megállni, s beleszaladt a kocsiba. a motoros lába eltört, s eszméletét is elvesztette. zsiros istván leszállt, kikutatta az áldozat zsebeit. talált benne egy üveg pálinkát, amelyet ajánlókba akart vinni a motoros. zsiros istván magához vette az üveget és a kötelező segélynyújtást elmulasztva, tovább ment. a rendőrség hamarosan elfogta és letartóztatta a lekiismeretlen gázolót.

ugyanezen a napon még egy cserbenhagyásos közlekedési baleset történt a megyében. balogh dezső kálmánházáról gyalog igyekezett a nyiregyházi állomásra. utközben az arra haladó bogár pál felvette motorkerékpárjára. a motoros azonban ittas volt, s olyan gyorsan hajtott, hogy az egyik kanyarban az árokba zuhantak. bogár pál karcolás nélkül uszta meg a karambolt, balogh dezső viszont gerinctörést szenvedett. bogár, amikor látta, hogy pótutasának baja van, felült és továbbhajtott. a rendőrség azonban néhány órán belül elfogta és letartóztatta a motorost. /mti/

--

bb 70. magyar festményeket kapunk vissza ausztriától

k szb szr

1963. november 19.

magyar szakértői bizottság utazott az ausztriai alt-aussee-be, hogy átvegyen közgyűjteményekből származó 135 magyar festményt, - egy részét annak a kereken 1200 festménynek, amelyeket a náci csapatok a háború befejezése előtt hurcoltak el magyarországról és az ottani sóbánya üzemen kívül helyett tárnájában rejtettek el. /mti/

--

18.25/a

- 40 -

PK

bb 71. ülést tartott az mszbt budapesti elnöksége

t ms/gg szb fm

1963. november 19.

az mszbt budapesti elnöksége - dr. gyalmos jános elnöklésével - kedden ülést tartott a barátság házában, az ülésen résztvett rónai sándor, az mszmp politikai bizottságának tagja, az mszbt elnöke is.

az elnökség két munkabizottság jelentését hallgatta meg. a személyes kapcsolatok munkabizottságának jelentését dr. dedics imre ismertette. többek között beszámolt arról, hogy november 1-ig budapesten 138 alkalommal rendeztek baráti találkozót a hazánkba érkezett szovjet turisták és a magyar dolgozók részvételével. kereken 4800 szovjet turista ismerkedett népünk különböző rétegeinek képviselőivel.

hazánkból mind több olyan csoport utazik a szovjetunióba, amelyeknek tagjai azonos szakmában dolgoznak. ezek hasznos tapasztalatokkal jönnek haza. a kender- és jutagár csoportja például az üzem jövő évi műszaki fejlesztési tervében is hasznosítja tapasztalatait. kialakult már szovjet és magyar üzemek, illetőleg kommunista és szocialista brigádok közötti verseny is. a fővárosi autóbuszüzem 19-es vonalának szocialista brigádja például a moszkvai 68-as vonal kommunista brigádjával versenyez.

a kulturális munkabizottság beszámolóját hernádi lászló, az mszbt osztályvezetője terjesztette elő. a budapesti elnökség más szervezetekkel együtt nagysikerű pályázatot írt ki az öntevékeny irodalmi színpadok részére, novemberben az ipari tanulóotthonok irodalmi színpadainak pályázatát írják ki a munkaügyi minisztériummal közösen. a szovjet filmpapok alkalmából ifjúsági és felnőtt pályázatokat írnak ki értékes díjakkal. az mszbt központi filmtárából az idén csaknem 600 alkalommal kölcsönöztek keskeny és normálfilmeket üzemeknek, intézményeknek.

a beszámolókat számos hozzászólás követte. /mti/

--

bb 74. schubert évforduló a magyar sajtó házában

lmé szb -cz

1963. november 19.

franz schubert halálának 135. évfordulója alkalmából művésztestet rendeztek a magyar sajtó házában. közreműködött gál györgy sándor, dunszt mária, dagmar wankeová és bán melitta. /mti/

--

19.05/a

- 41 -

PK

bb 72. az országgyűlés elnökének fogadása a finn parlamenti küldöttség tiszteletére

k bi/gg szb -cz

1963. november 19.

vass istvänné, az országgyűlés elnöke kedden este fogadást adott az országház vadász-termében a kauno kleemola, a finn köztársaság parlamenti elnökének vezetésével hazánkban tartózkodó finn parlamenti küldöttség tiszteletére. a fogadáson megjelent: kisházi ödön, az elnöki tanács helyettes elnöke, losonczy páál földművelésügyi miniszter, nezvál ferenc igazságügyminiszter, tausz jános belkereskedelmi miniszter, kiss károly, az elnöki tanács titkára, dr. ortutay gyula, a hazafias népfront országos tanácsának főtitkára, dr. erdei ferenc, a magyar tudományos akadémia főtitkára, dr. dabronaki gyula az élelmiszerügyi miniszter első helyettese, puja frigyos külügyminiszterhelyettes, az országgyűlés titkára és számos országgyűlési képviselő. jelen volt a fogadáson reino s. palas, a finn köztársaság budapesti nagykövete. /mti/

--

bb 73. magyar-Lengyel barátsági est veszprémben

vid tné szb fm

1963. november 19.

veszprémben kedden a Lengyel olvasóterem, a hazafias népfront és a vegyipari egyetem magyar-Lengyel barátsági estét rendezett. a vegyipari egyetem kamaratermében dr. nemezc ernő egyetemi tanár, a hazafias népfront veszprém megyei bizottságának elnöke és jan bystrzycki, a lengyel olvasóterem igazgatója mondott ünnepi beszédet, majd Lengyel zeneszerzők műveiből összeállított hangverseny következett. a műsorban fellépett edyta waslewska, a varsói nemzeti filharmónia szólistája, szendrei imre chopin-díjas zongoraművész és a veszprémi petőfi színház több művésze. ugyancsak kedden az egyetem klubhelyiségében dokumentációs kiállítás nyílt a lengyel nép életéről. /mti/

--

bb 75. szőnyi erzsébet zeneszerző köszöntése

t ol hmé szb la

1963. november 19.

kedves névnap ünnepség színhelye volt kedden a 11. kerületi nőtanács klubhelyisége: szőnyi erzsébet erkel-díjas zeneszerzőt, a liszt ferenc zeneművészeti főiskola tanárát köszöntötték fel a 6. körzeti zeneiskola növendékei. a gyermekek saját szerzeményeiket játszották és azok dedikált kottáit nyújtották át ajándékképpen az ünnepeltnek. a nyolc ifjú zeneszerző között egy sincs, aki betöltötte volna 12. életévét.

szőnyi erzsébet a meleg hangulatu ünnepség végén meghatóan köszönte meg a nőtanácsnak, a szülői munkaközösségnek és a zeneiskolai növendékeknek az igazán zeneszerzőhöz illő névnap köszöntést. /mti/

19.10/a

- 42 -

PK

bb 76. a Lengyel párt- és kormányküldöttség látogatása a csepel vas- és fémművekben

t zs-hi-bc/gk szb zs

1963. november 19.

a wladyslaw gomulka és józef cyrankiewicz vezette Lengyel párt- és kormányküldöttség kedden délután a csepel vas- és fémművekbe látogatott. a lengyel vendégekkel együtt az üzembe látogatott kádár jános, az mszmp központi bizottságának első titkára, a forradalmi munkás-paraszt kormány elnöke, kállai gyula, az mszmp politikai bizottságának tagja, a kormány elnökhelyettese, gáspár sándor, az mszmp politikai bizottságának tagja, a budapesti pártbizottság első titkára.

a Lengyel párt- és kormányküldöttséget megérkezésekor dr. horgos gyula kohó- és gépipari miniszter, csató lászló, a csepel vas- és fémművek vezérigazgatója, kovács antal, a 21. kerületi pártbizottság első titkára, borbély sándor, a csepel vas- és fémművek pártbizottságának titkára fogadta.

a pártmunkás könyvtár-teremben csató lászló vezérigazgató köszöntötte a kedves vendégeket, majd tájékoztatta a lengyel párt- és kormányküldöttséget a 70 évvel ezelőtti alakult gyár multjáról, jelenéről, a két fő termelési ág - a kohászat és a gépgyártás - tevékenységéről. a gyár termékeinek jelentős része a világpiacon is megállja helyét. további nagy feladatok is várnak a csepel vas- és fémművekre. a kgst döntésének megfelelően például már a jövő évben sorozatban gyártnak konfekciósipari varrógépeket, továbbfejlesztik a transzformátorgyártását, rövid idő alatt híradástechnikai termékeket gyártó berendezéseket alakítanak ki. az utóbbi években jelentősen fejlődtek a csepel vas- és fémművek exportkapcsolatai a szocialista országokkal, köztük Lengyelországgal. az idén például több mint 150 millió forint értékben szállított a gyár termékeiből a baráti Lengyelországnak, többek között szerszámgepeket, motorkerékpárokat, ipari varrógépeket, acélcsoveket, alumíniumlemez, csőgyári termelőberendezéseket. a vasmű azonban nemcsak szállít, hanem vásárol is Lengyelországtól - egyebek közt ezertonna számra csőszalagot és más terméket.

csató lászló elmondotta azt is, hogy a gyárélelésben harminc üzem versenyez a szocialista munka üzeme címért, közülük heten már e megtisztelő cím birtokosai. a szocialista munkabrigádok száma meghaladja a 300-at. több mint 19 ezren vesznek részt a munkaverseny-mozgalomban. a szocialista munkabrigádokon kívül több mint 1700 munkabrigád is versenyez. végül arról számolt be, hogy minden remény megvan arra: a csepel vas- és fémművek dolgozói 1963. évi termelési és export terveiket hiánytalanul teljesítik, s a legfontosabb gazdasági mutatókat is elérik.

/folyt.köv./

19.35/a

- 43 -

PK

bb 76. /a lengyel párt-... 1. folyt./- szb

a tájékoztató után a vendégek felkeresték a csepel vas- és fémművek szerszámgépgyárát. az üzem feldiszipített bejáratánál többszáz dolgozó gyűlt össze a vendégek érkezésének hírére, s melegen köszöntötték a lengyel párt- és kormányküldöttség vezetőit, tagjait és a társaságukban levő magyar párt- és kormányvezetőket. rausch lajos, a szerszámgépgyár pártbizottságának titkára meleg szavakkal tolmácsolta az üzem munkáskollektívájának baráti üdvözlését és jókívánságait a lengyel dolgozók szocialista építő munkájához. elmondta: a szerszámgépgyáriaknak most az a legfőbb feladatuk, hogy a termelés műszaki színvonalát emeljék és a kgst országaival szemben vállalt kötelezettségüknek eleget téve korszerű célgépgyártást honosítsanak meg. a rövid, bensőséges hangulatu köszöntés után munkáslányok virággal kedveskedtek wladyslaw gomulkának, józef cyrankiewicznek és a többi vendégnek.

a szerszámgépgyár modern gépsorai között morvai lajos igazgató és rausch lajos kalauzolta végig a látogatókat. büszkén számoltak be arról, hogy program- és kézivezérlésű marógépük - amely előtt wladyslaw gomulka hosszan időzött - teljes egészében saját konstrukciójuk, s teljesítménye kiállja a versenyt a hasonló külföldi gyártmányokéval. az igazgató józef cyrankiewicz kérdésére elmondta, hogy a szerszámgépgyár termékeinek tulnyomó többségét exportálják, s a szocialista országokon kívül a vásárlók között van például nyugat-németország, franciaország és olaszország is.

a célgépzemben a lengyel vendégek elismeréssel nézték a c.sz.2. típusu célgépet, amelyet a szovjetunió számára készítenek a csepeliek. működés közben figyelték a modern automata gépsort, amely szinte emberi kéz beavatkozása nélkül 18 „állomáson” munkálja meg a motorházakat. wladyslaw gomulka nem fukarkodott az elismerő szavakkal.

a 15 tonnás rf 31-es radiálfurógép is megállásra készítette a lengyel vendégeket. a hatalmas gépet működés közben nézték meg s elismeréssel hallgatták a tájékoztatást: a csillogó, vadonatúj gép nemsokára braziliába „utazik”, s hasonlókat indítanak utnak olaszországba, indiába és a német szövetségi köztársaságba is.

wladyslaw gomulka a többmázsás gépalkatrészeket látva arról érdeklődött, hogy a minőségi ellenőrzésekhez használják-e a gyáriak az izotópos vizsgáló módszereket. morvai lajos a kérdésre válaszolva elmondta, hogy a nagyobb munkadarabokat már csepelen is radioaktív izotópokkal világítják át, röntgenezik.

/folyt.köv./

19.43/a

- 44 -

PR

bb 77. időjárásjelentés

hné-lm -la

1963. november 19.

a meteorológiai intézet jelenti november 19-én, kedden este 19 órakor:

a nappali felmelegedés kissé fokozódik

várható időjárás szerdán estig: felhőátvonulások, az ország északi felében néhány helyen kevés eső, mérsékelt, helyenként élénk déli, délnyugati szél.

várható legmagasabb nappali hőmérséklet szerdán: 14-18 fok között./mti/

-. -

bb 78. ülést tartott a magyar régészeti, művészettörténeti és éremtani társulat

t ol/hné-lm la

1963. november 19.

kedden a kossuth klubban ülést tartott a magyar régészeti, művészettörténeti és éremtani társulat. dr. oroszlán zoltán elnöki megnyitója után dr. zádor anna emlékezett meg henszlimann imréről, a magyar művészettörténet egyik kimagasló alakjáról, a tudós születésének 150. évfordulóján, majd dr. entz géza művészettörténész és szakáll ernő restaurátor adott tájékoztatást a székesfehérvárott előkerült szent istván koporsó fedeléről. a nagyszámu hallgatóság között foglalt helyet dr. dencsényi dezső kossuth-dijas, az építésügyi minisztérium osztályvezetője, ott volt több budapesti muzeum főigazgatója, tudományos és művészeti életünk számos képviselője./mti/

-. -

20.00/a

- 45 -

bb 76. /a Lengyel párt-... 2. folyt./- szb

nagy szeretettel fogadták a látogatókat a tengelypersely üzem munkásai is. a műhelycsarnokban több mint ötven nagyméretű eszterga és marógépet szemlélhettek meg a vendégek. az üzemi rész - amely elnyerte a szocialista üzem címet - szép termelési eredményekkel büszkélkedhet, s sikereiket főként a korszerű munkaszervezésnek köszönhetik.

- a számok, adatok önmagukért beszélnek - jegyezte meg wladyslaw gomulka a termelési mutatókat hallgatva - de mennyi a forgácsolás közben keletkező hulladék?

- tiz százalék - hangzott a gyors válasz, s wladyslaw gomulka elismerően mondta: - jó eredmény.

a gyárlátogatás után a vendégek a pártmunkás könyvtár helyiségében találkoztak a vasmű párt- és szakmai vezetőinek, kiváló dolgozóinak képviselőivel. borbély sándor a gyár kommunistáinak munkájáról, a pártszervezetek tevékenységéről, az eredményekről és a tervekről számolt be a vendégeknek. tájékoztatója után wladyslaw gomulka köszönetet mondott a csepeli munkásoknak, a vasmű dolgozóinak a szívélyes baráti fogadtatásért.

elismeréssel szólt a szerszámgépgyárban tett látogatás tapasztalatairól, a jó munkát hiven tükröző termelési eredményekről, majd a lengyel párt- és kormányküldöttség és a maga nevében gratulált az üzem terveinek teljesítésében eddig elért sikerekhez.

- meggyőződésem, hogy a magyar szocialista munkáspárt központi bizottsága épp úgy, mint a mi pártunk központi bizottsága nagy jelentőséget tulajdonít a gazdasági kérdések megoldásának. mi most minden erőnkkel arra törekszünk, hogy a termelést népgazdaságunk valamennyi területén növeljük, hiszen ez a legfontosabb alapja országunk fejlődésének, népiünk életszínvonalának emelésének.

wladyslaw gomulka kiemelte: a gazdasági fejlődésben rendkívül nagy szerepe van a gépiparnak, mert elsősorban ennek az iparágának a fejlettsége szabja meg, milyen eredményeket érhetünk el a műszaki fejlesztésben.

- úgy látjuk, azok a szerszámgépek, amelyek az önök keze alól kerülnek ki, elérik a világszínvonalat. külön öröm számunkra, hogy e gépek egy részét éppen a mi országunk számára készítik. ezt az alkalmat is felhasználom arra, hogy megköszönjem a csepel vas- és fémművek munkásainak azt a segítséget, amelyet a gépek exportjával nyújtanak a lengyel népgazdaság fejlődéséhez.

/folyt.köv./

20.10/a

- 46 -

bb 76. /a Lengyel párt-.. 3. folyt./- szb

a lengyel egyesült munkáspárt központi bizottságának első titkára a továbbiakban hangoztatta: a lengyel delegáció magyarországi látogatásának egyik főcélja, hogy a két ország gazdasági együttműködését kiszélesítse, elmélyítse. ebben az együttműködésben nagy szerepet játszik a csepel vas- és fémművek is, hiszen a lengyelországba irányuló magyar export tekintélyes része gépekből és berendezésekből áll.

- közösek céljaink, közösek feladataink, egy uton járunk. meggyőződésem, hogy a lengyel párt- és kormányküldöttség magyarországi látogatása tovább erősíti népeink barátságát, a két testvérpárt közötti kapcsolatot, s újabb eredményeket hoz gazdasági együttműködésünkben. köszönjük a szívélyes vendéglátást, s engedjék meg, hogy a lengyel munkásosztály, a lengyel egyesült munkáspárt nevében tolmácsoljam forró üdvözlőnként, kérem, továbbítsák ezt az üdvözlőt az üzem minden dolgozójának - fejezte be nagy tapsal fogadott szavait wladyslaw gomulka.

/folyt.köv./

bb 79. komócsin zoltán látogatása zalában

vid gk-lm la

1963. november 19.

komócsin zoltán, a magyar szocialista munkáspárt politikai bizottságának tagja kedden látogatást tett zala megyében. zalaegerszegi varga gyula, a megyei pártbizottság első titkára fogadta a vendéget. komócsin elvtárs varga gyula és pohánka józsef, a megyei pártbizottság titkára társaságában a zalai hírlap szerkesztőségébe látogatott és tájékoztatta a lap munkatársait az időszerű gazdasági és politikai kérdésekről. komócsin zoltán és varga gyula a délutáni órákban hazánk legnagyobb olajmezejének központját, nagylengyelt kereste fel. nagylengyelben tóth ferenc, a kőolajtermelő vállalat igazgatója, valamint a vállalat párt- és szakszervezeti bizottságának vezetői fogadták és tájékoztatták a vendégeket az olajmező életéről, munkájáról./mti/

--

20.20/a

- 47 -

bb 76. /a lengyel párt-... 4. folyt./- szb

ezután kádár jános szólt az összejövetel résztvevőjéhez.

- nem először járok a csepel vas- és fémművekben. a mostani látogatás azonban különösen emlékezetes marad számunkra, hiszen kedves lengyel barátainkkal, gomulka és cyrankiewicz elvtársakkal, s a lengyel párt- és kormányküldöttség tagjaival együtt kerestük fel ezt a forradalmi hagyományokkal rendelkező gyárat - kezdte beszédét.

ezután a két ország barátságának, együttműködésének jelentőségét méltatta. hangsúlyozta, hogy a magyar és a lengyel nép kapcsolatait a proletárinternacionalizmus szelleme hatja át. mely meggyőződésünk - folytatta -, hogy a lengyel párt- és kormányküldöttség mostani magyarországi látogatása, a közös tanácskozások eredményeként a lengyel-magyar testvéri együttműködés tovább erősödik és mélyül és ez hozzájárul a nemzetközi munkásosztály forradalmi egységének megszilárdulásához.

- örömmel hallottuk, hogy a csepel vas- és fémművek dolgozói az ideai tervet előreláthatólag az összes fő mutatókban teljesítik. hogy ez az ígéret az év végén valósággá váljék, ahhoz az kell, hogy az év hátralevő részében „nyomják meg a gombot”, s továbbra is becsülettel álljanak helyt a munka frontján. ami az országos terv teljesítését illeti: nemcsak csepelen, hanem valamennyi üzemben keményen meg kell dolgozni a száz százalékos, vagy azt valamivel felülmúló tervteljesítésért. világosan látnunk kell, hogy csak a becsületes munka, a termelés növelése, magasabb színvonalra fejlesztése lehet a jobb élet, a bőségesebb ellátás és a fogyasztási szint növelésének alapja. napjainkban a termelés az osztályharc fő frontja. mi természetesen ott vagyunk azok között az erők között, amelyek az emberi haladásért, a békéért harcolnak, küzdenek az imperializmus ellen. e küzdelemben egyik legfőbb célunk az, hogy utolérjük és felül is múljunk a legfejlettebb kapitalista országokat az egy főre eső termelésben és a fogyasztásban is. a lengyel és a magyar nép együttműködésének elmélyítésével, népgazdaságunk helyes irányba történő fejlesztésével előmozdítjuk országaink erőinek gyarapodását, lehetőségeink egyesítését, a szocialista világ fejlődését.

kádár jános végül a kommunisták feladatairól beszélt. kiemelte, hogy szüntelenül képezniük kell magukat. azon kell munkálkodniuk, hogy erősítsék dolgozótársaikban a szocialista szemléletet.

/folyt.köv./

21.10/a

- 48 -

bb 76. /a lengyel párt-... 5. folyt./- szb

személyes példamutatásukkal, tevékenységükkel legyenek hatékony segítői a szocialista célok megvalósításának, a még jobb termelési eredmények elérésének.

nagyon jó eredményeket várunk a vasmű munkáskollektívájától. ezek eléréséhez megvannak az előfeltételek, s meggyőződésem, hogy a bizalomnak eleget is tesznek. sok sikert kívánok munkájukhoz, - fejezte be nagy taps közben szavait kádár jános.

a gyárlátogatás végén a csepeli dolgozók ajándékokkal kedveskedtek a lengyel vendégeknek. /mti/

21.12/a

- 49 -

bb 80. diszelőadás az operaházban a Lengyel párt- és kormány-
küldöttség tiszteletére

t hi szb hné -cz

1963. november 19.

kedden este az állami operaházban diszelőadást rendeztek a
Lengyel párt- és kormányküldöttség tiszteletére. a diszelőadá-
son résztvett wladyslaw gomulka a lengyel egyesült munkáspárt
központi bizottságának első titkára, józef cyrankiewicz, a len-
gyel egyesült munkáspárt politikai bizottságának tagja, a len-
gyel népköztársaság kormányának elnöke, továbbá a lengyel dele-
gáció tagjai.

megjelent a diszelőadáson kádár jános, a magyar szocialista
munkáspárt központi bizottságának első titkára, a forradalmi
munkás-paraszt kormány elnöke, apró antal, biszku béla, fock
jenő, gáspár sándor, kállai gyula, nemes dezső, rónai sándor,
somogyi miklós, szirmai istván, az mszmp politikai bizottságá-
nak tagjai, továbbá a magyar szocialista munkáspárt központi bi-
zottságának, az elnöki tanácsnak és a forradalmi munkás-paraszt
kormányának számos tagja, politikai, társadalmi életünk sok más
vezető személyisége.

résztvett a diszelőadáson nyikolaj faggyejev, a kölcsönös
gazdasági segítség tanácsának hazánkban tartózkodó titkára.

telten volt a budapesti diplomáciai képviselők számos ve-
zetője és tagja.

az előadás előtt mikó andrás, az operaház főrendezője köszön-
tötte a vendégeket, akiket a diszelőadás közönsége meleg ünneplés-
ben részesített.

a nagy tetszéssel fogadott előadáson a szereplő művészeknek
a Lengyel párt- és kormányküldöttség nevében virágcsokrokat
nyújtottak át. /mti/

--

- v é g e -

21.45

- 50 -

MTI.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I., Fém utca 5-7. Telefon: 150-490, 350-400

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

mti b e l f ö l d i h i r e k

1963. november 20.

bb 1. népfront-aktivisták, szakmaközi bizottságok, kisz-fiatalok
segítsége a kerületfejlesztésben

i hi/gk-lm zs

1963. november 20.

a budapesti tanácsok és a társadalmi szervezetek a jövő
esztendőben számos helyi fejlesztési feladatot közös erővel
oldanak meg.

a 4. kerületben például a tanács felkérésére a helyi
népfront-bizottság műszaki köre tervet készített újpest közle-
kedésének javítására. a szakemberek szerint a legfontosabb felad-
at az újpestre irányuló forgalom - lényegében a váci uti közle-
kedés - meggyorsítása. ezen az útvonalon ugyanis naponta több
tízezer ember jár a kerület gyáraiba dolgozni, s különösen műszak-
váltáskor zsufoltak a járatok. a tapasztalatok szerint a reggeli
órákban tovább aligha süritethők a villamosok, autóbuszok, a
délutáni és az esti csucsforgalom idején azonban viszonylag kevés
jármű közlekedik ezen a forgalmas szakaszon. a javaslat lényege: a
munkából hazatérők gyorsabb közlekedéséről is gondoskodjanak az
illetékesek. különösen a 3-as és 55-ös villamosjárat süritésére
lenne szükség délután és este. javasolják továbbá, hogy a baleset-
veszély kiküszöbölésére a járdák mellett haladó villamos síneket
mindentől helyezték az uttest közepére.

a szakszervezetek kerületi szerveitől, a szakmaközi bizott-
ságoktól különösen a tanácsok kereskedelmi osztályai kapnak sok
hasznos segítséget. a budapesti társadalmi ellenőrök mintegy 3 000
főnyi gárdájának fele például a szakszervezet megbízásából vesz
részt az étel-miszer-, a vendéglátó és az iparcikküzletek, valamint
a piacok ellenőrzésében. julius eleje óta mintegy 300 üzemi dol-
gozóval bővült a kereskedelem társadalmi aktivistáinak száma. a
munkájukhoz szükséges tudnivalókat a tanácsok és a
szakmaközi bizottságok tanfolyamain sajátítják el. Óbudán és
zuglóban írásos tájékoztatóban is felhívják a társadalmi ellenőrök
figyelmét az időszerű feladatokra, néhány szakszervezet pedig
tapasztalatcserék rendezésével segíti munkájukat.

/folyt.köv./

- 1 -

PKA

MUNKASZÁM:

B/69

FELVÉTEL:

630

Készítette: Wné kertész Zs.

A